

32003L0055

15.7.2003.

EIROPAS SAVIENĪBAS OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

L 176/57

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2003/55/EK**(2003. gada 26. jūnijs)****par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 98/30/EK atcelšanu**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 47. panta 2. punktu, 55. pantu un 95. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumus ⁽¹⁾,ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar Līguma 251. pantā izklāstīto procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/30/EK (1998. gada 22. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem dabasgāzes iekšējam tirgum ⁽⁴⁾ ir devusi nozīmīgu ieguldījumu iekšējā gāzes tirgus izveidošanā.

(2) Šīs direktīvas izpildē gūtā pieredze demonstrē labumu, kādu var gūt no iekšējā gāzes tirgus – lielāka efektivitāte, samazinātas cenas, augstāki pakalpojumu standarti un lielāka konkurence. Tomēr joprojām saglabājas būtiski trūkumi un ir iespējams uzlabot tirgus darbību, jo īpaši ir vajadzīgi konkrēti noteikumi, kas nodrošinātu vienādus konkurences apstākļus un samazinātu dominējošo stāvokli tirgū un cenu nosīšanas praksi, un nodrošinātu nediskriminējošus pārvades un sadales tarifus, padarot tīklu pieejamu, pamatojoties uz tarifiem, kas publicēti pirms to stāšanās spēkā, un nodrošinātu mazo un neaizsargāto patērētāju tiesību aizsardzību.

(3) 2000. gada 23. un 24. marta sanāksmē Eiropadome aicināja rīkoties ātri un pabeigt iekšējā tirgus veidošanu elektroenerģijas un gāzes nozarē un paātrināt liberalizāciju šajās nozarēs, lai iegūtu pilnā apmērā darbojošos iekšējo tirgu. Eiropas Parlaments savā 2000. gada 6. jūlija Rezolūcijā par Komisijas otro ziņojumu par enerģētikas tirgu liberalizāciju lūdza Komisiju pieņemt sīki izstrādātu grafiku precīzi definētu mērķu sasniegšanai, lai pakāpeniski panāktu pilnīgu enerģijas tirgus liberalizāciju.

(4) Līgumā garantētās Eiropas iedzīvotāju brīvības – brīva preču aprite, pakalpojumu sniegšanas brīvība un brīvība veikt uzņēmējdarbību – ir iespējamais vienīgi pilnībā atvērta tirgū, kas visiem patērētājiem ļauj brīvi izvēlēties piegādātājus un visiem piegādātājiem ļauj brīvi veikt piegādes saviem patērētājiem.

(5) Ņemot vērā gaidāmo atkarības pieaugumu attiecībā uz dabasgāzes patēriņu, jāapsver iniciatīvas un pasākumi, lai veicinātu savstarpējas vienošanās par pieeju ārpuskopienas valstu tīkliem un tirgus integrāciju.

(6) Galvenie šķēršļi pilnībā funkcionējoša un konkurētspējīga iekšējā tirgus izveidei, cita starpā, ir saistīti ar pieeju tīklam, pieeju uzglabāšanai, tarifkāciju, sistēmu savstarpēju izmantojamību un dažādām tirgus atvērības pakāpēm dalībvalstu starpā.

(7) Lai darbotos konkurence, tīkla pieejamība nedrīkst būt diskriminējoša, tai jābūt pārredzamai un cenām jābūt taisnīgi noteiktām.

(8) Lai pabeigtu iekšējā gāzes tirgus veidošanu, sevišķi svarīga ir nediskriminējoša pieeja pārvades un sadales sistēmu operatoru tirgum. Pārvades vai sadales sistēmu operators var sastāvēt no viena vai vairākiem uzņēmumiem.

(9) Ja gāzes uzņēmums nodarbojas ar pārvadi, sadali, uzglabāšanu vai ar sašķidrinātu dabasgāzi (SDG) un juridiski šis uzņēmums ir šķirts no uzņēmumiem, kas nodarbojas ar

⁽¹⁾ OV C 240 E, 28.8.2001., 60. lpp., un OV C 227 E, 24.9.2002., 393. lpp.

⁽²⁾ OV C 36, 8.2.2002., 10. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2002. gada 13. marta Atzinums (OV C 47 E, 27.2.2003., 367. lpp.), Padomes 2003. gada 3. februāra Kopējā nostāja (OV C 50 E, 4.3.2003., 36. lpp.) un Eiropas Parlamenta 2003. gada 4. jūnija Lēmums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).

⁽⁴⁾ OV L 204, 21.7.1998., 1. lpp.

ražošanu un/vai piegādi, izraudzītais sistēmas operators var būt tas pats uzņēmums, kam pieder infrastruktūra.

- (10) Lai nodrošinātu efektīvu un nediskriminējošu pieeju tīklam, pārvades un sadales sistēmas ir ieteicams ekspluatēt, izmantojot juridiski šķirtas struktūras, kur pastāv vertikāli integrēti uzņēmumi. Komisijai jānovērtē līdzvērtīgas ietekmes pasākumi, ko izstrādājušas dalībvalstis, lai sasniegtu šīs prasības mērķi, un attiecīgā gadījumā jāiesniedz priekšlikumi šīs direktīvas grozīšanai.

Tāpat arī ieteicams, lai pārvades un sadales sistēmu operatori ir tiesības efektīvi pieņemt lēmumus attiecībā uz aktīviem, kas vajadzīgi tīklu uzturēšanai, ekspluatācijai un attīstībai, ja attiecīgie aktīvi pieder vertikāli integrētiem uzņēmumiem, kas tos ekspluatē.

Tomēr ir svarīgi nodalīt juridisku nošķiršanu un īpašumtiesību nošķiršanu. Juridiska nošķiršana neietver aktīvu īpašumtiesību maiņu, un nekas nekavē piemērot līdzīgus vai identiskus nodarbinātības nosacījumus visos vertikāli integrētajos uzņēmumos. Tomēr ir jānodrošina nediskriminējošs lēmumu pieņemšanas process, izmantojot organizatoriskus pasākumus, attiecībā uz atbildīgo lēmumu pieņemēju neatkarību.

- (11) Lai nepieļautu pārmērīgu finansiālu un administratīvu slodzi mazajos sadales uzņēmumos, dalībvalstīm vajadzības gadījumā jādod iespēja atbrīvot šādus uzņēmumus no juridiskas prasības nošķirt sadali.
- (12) Lai atvieglotu dalībvalstī reģistrēta gāzes uzņēmuma līgumu noslēgšanu par gāzes piegādi tiesīgiem patērētājiem citām dalībvalstīm, dalībvalstīm un attiecīgā gadījumā valstu pārvaldes iestādēm jāizstrādā viendabīgāki nosacījumi un vienādas atbilstības kritēriji visā iekšējā tirgū.
- (13) Efektīva regulēšana, ko veic viena vai vairākas valstu pārvaldes iestādes, ir svarīgs faktors, lai garantētu nediskriminējošu pieeju tīklam. Dalībvalstis precizē pārvaldes iestāžu funkcijas, kompetenci un administratīvās pilnvaras. Svarīgi, lai pārvaldes iestādēm visās dalībvalstīs būtu tāda pati obligātā kompetence. Šīm iestādēm ir vajadzīga kompetence, lai noteiktu vai apstiprinātu tarifus vai vismaz metodiķu, ko izmanto, aprēķinot pārvades un sadales tarifus un tarifus attiecībā uz pieeju sašķidrinātās dabasgāzes (SDG)

iekārtām. Lai izvairītos no neskaidrībām un dārgiem un laikietilpīgiem strīdiem, šie tarifi ir jāpublicē pirms to stāšanās spēkā.

- (14) Komisija ir informējusi par nodomu izveidot Eiropas Elektroenerģijas un gāzes regulatoru grupu, kas veidotu piemērotu konsultāciju mehānismu valstu pārvaldes iestāžu sadarbības un koordinācijas veicināšanai, lai sekmētu iekšējā elektroenerģijas un gāzes tirgus attīstību un visās dalībvalstīs sekmētu to noteikumu vienotu piemērošanu, kuri izklāstīti šajā direktīvā un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/54/EK (2003. gada 26. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 96/92/EK atcelšanu ⁽¹⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1228/2003 (2003. gada 26. jūnijs) par nosacījumiem attiecībā uz pieeju pārrobežu elektroenerģijas apmaiņas tīklam ⁽²⁾.
- (15) Lai visiem tirgus dalībniekiem, tostarp jaunpienācējiem, nodrošinātu efektīvu pieeju tirgum, ir vajadzīgs nediskriminējošs un izmaksas atspoguļojošs līdzsvarošanas mehānisms. Tiklīdz gāzes tirgus būs pietiekami likvīds, tas jāpānāk, izveidojot pārredzamus mehānismus uz tirgus bāzes, lai piegādātu un iepirktu gāzi, kas vajadzīga atbilstīgi līdzsvarošanas prasībām. Kamēr nav šāda likvīda tirgus, valstu pārvaldes iestādēm jāieņem aktīva nostāja, lai nodrošinātu to, ka līdzsvarošanas tarifi ir nediskriminējoši un atspoguļo izmaksas. Vienlaikus jānodrošina atbilstīgi stimuli, lai līdzsvarotu gāzes ievadi un aizvadi un neapdraudētu sistēmu.
- (16) Valstu pārvaldes iestādēm jābūt iespējai noteikt vai apstiprināt tarifus vai metodiķu, ko izmanto, aprēķinot tarifus, pamatojoties uz pārvades sistēmu operatora vai sadales sistēmu operatora (operatoru), vai SDG sistēmu operatora priekšlikumu, vai pamatojoties uz priekšlikumu, kas saskaņojuši šie operatori un tīkla lietotāji. Pildot šos uzdevumus, valsts pārvaldes iestādēm jānodrošina, lai pārvades un sadales tarifi ir nediskriminējoši un atspoguļo izmaksas, un jāņem vērā tīkla robežizmaksas, no kurām ar pieprasījuma puses vadības pasākumiem ilgtermiņā izvairās.
- (17) Ieguvumiem, kas izriet no iekšējā tirgus, pēc iespējas ātrāk jābūt pieejamiem visās Kopienas rūpniecības nozarēs un tirdzniecībā, tostarp mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, kā arī visiem Kopienas iedzīvotājiem, lai nodrošinātu taisnīgumu un konkurētspēju un – netiešā veidā – radītu nodarbinātību, kas izriet no uzlabotas efektivitātes, no kā gūs labumu uzņēmumi.

⁽¹⁾ OV L 176, 15.7.2003., 37. lpp.

⁽²⁾ OV L 176, 15.7.2003., 1. lpp.

- (18) Gāzes patērētājiem jādod iespēja brīvi izvēlēties piegādātāju. Iekšējais gāzes tirgus tomēr jāveido pakāpeniski, nosakot konkrētu termiņu, lai nozare varētu pielāgoties un nodrošināt atbilstīgu pasākumu un sistēmu ieviešanu, lai aizsargātu patērētāju intereses un nodrošinātu to, ka viņiem ir reālas un efektīvas tiesības izvēlēties savu piegādātāju.
- (19) Visaptverošai konkurencei, kam pakāpeniski atver tirgu, pēc iespējas ātrāk jālikvidē atšķirības dalībvalstu starpā. Jānodrošina šīs direktīvas pārredzama un noteikta īstenošana.
- (20) Direktīva 98/30/EK sekmē pieeju uzglabāšanai, kas ietilpst gāzes sistēmā. Ņemot vērā pieredzi, kas uzkrāta iekšējā tirgus veidošanā, jāveic papildu pasākumi, lai precizētu noteikumus attiecībā uz pieeju uzglabāšanai un papildpakalpojumiem.
- (21) Uzglabāšanas iekārtas, cita starpā, ir būtisks līdzeklis, ko izmanto, pildot sabiedrisko pakalpojumu saistības, piemēram, attiecībā uz piegāžu drošību. Tam nav jānovēd pie konkurences izkropļošanas vai diskriminācijas attiecībā uz pieeju uzglabāšanai.
- (22) Jāveic papildu pasākumi, lai nodrošinātu pārredzamus un nediskriminējošus tarifus attiecībā uz pieeju transportēšanai. Šie tarifi jāpiemēro visiem lietotājiem, tos nediskriminējot. Ja uzglabāšanas iekārta, saspiestas gāzes uzglabāšana sistēmā vai papildpakalpojums darbojas pietiekami konkurētspējīgā tirgū, pieeju varētu atļaut, pamatojoties uz pārredzamiem un nediskriminējošiem mehānismiem uz tirgus bāzes.
- (23) Piegāžu drošības labad ir jākontrolē piedāvājuma/pieprasījuma līdzsvars atsevišķās dalībvalstīs, un pēc kontroles veikšanas jāsigatavo ziņojums par situāciju Kopienā, ņemot vērā savstarpējās savienošanas jaudu teritoriju starpā. Šāda kontrole jāveic pietiekami laicīgi, lai varētu veikt atbilstīgus pasākumus, ja ir apdraudēta piegāžu drošība. Vajadzīgās tīkla infrastruktūras celtniecībai un uzturēšanai, tostarp savstarpējās savienošanas jaudai, jāsekmē stabila gāzes piegāde.
- (24) Dalībvalstīm jānodrošina, lai, ņemot vērā vajadzīgās kvalitātes prasības, biogāzi un gāzi no biomasas vai citus gāzes veidus varētu bez diskriminācijas ievadīt gāzes sistēmā, ar noteikumu, ka šī pieeja ir pastāvīgi savietojama ar atbilstīgajiem tehniskajiem noteikumiem un drošības standartiem. Šiem noteikumiem un standartiem ir jānodrošina šo gāzu tehnisku un drošu ievadīšanu dabasgāzes sistēmā un to transportēšanu pa šo sistēmu, un tajos ir jāpievēršas arī šo gāzu ķīmiskajām īpašībām.
- (25) Ilgtermiņa līgumi arī turpmāk ieņems nozīmīgu vietu dalībvalstu gāzes piegādē, un tie ir jāsauglabā kā izvēles iespēja gāzes piegādes uzņēmumiem, ciktāl tie neapdraud šīs direktīvas mērķus un ir savietojami ar Līgumu, tostarp ar konkurences noteikumiem. Tāpēc tie ir jāņem vērā, plānojot gāzes uzņēmumu piegādi un transportēšanas jaudu.
- (26) Lai nodrošinātu augstu sabiedrisko pakalpojumu standartu uzturēšanu Kopienā, visi pasākumi, ko dalībvalstis veic, lai sasniegtu šīs direktīvas mērķus, ir regulāri jā dara zināmi Komisijai. Komisijai ir regulāri jāpublicē ziņojums, kurā analizēti valstu pasākumi sabiedrisko pakalpojumu mērķu sasniegšanā un salīdzināta to efektivitāte, lai sniegtu ieteikumus attiecībā uz valstīs veicamajiem pasākumiem, tādējādi panākot augstus sabiedrisko pakalpojumu standartus.
- Dalībvalstīm ir jānodrošina, lai tad, kad tās ir pieslēgtas gāzes sistēmai, patērētāji tiktu informēti par viņu tiesībām saņemt noteiktas kvalitātes dabasgāzi par pieņemamām cenām. Pasākumi, ko dalībvalstis veic, lai aizsargātu gala patērētājus, var būt atšķirīgi atkarībā no tā, vai tie ir paredzēti mājsaimniecībām vai maziem un vidējiem uzņēmumiem.
- (27) Sabiedrisko pakalpojumu prasību ievērošana ir šīs direktīvas pamatprasība, un šajā direktīvā ir svarīgi precizēt kopīgos minimālos standartus, ko ievēro visas dalībvalstis un kuros ņemti vērā patērētāju aizsardzības mērķi, piegāžu drošība, vides aizsardzība un līdzvērtīga konkurence visās dalībvalstīs. Svarīgi, lai sabiedrisko pakalpojumu prasības varētu interpretēt katrā valstī, ņemot vērā apstākļus valstī un ievērojot Kopienas tiesību aktus.
- (28) Pasākumi, ko dalībvalstis īsteno, lai sasniegtu sociālās un ekonomiskās kohēzijas mērķus, jo īpaši var ietvert adekvātu ekonomisku stimulu nodrošināšanu, attiecīgā gadījumā izmantojot visus esošos valstu un Kopienas instrumentus. Šie instrumenti var ietvert atbildības mehānismus, lai garantētu vajadzīgos ieguldījumus.
- (29) Ciktāl pasākumi, ko dalībvalstis veic, lai izpildītu sabiedrisko pakalpojumu saistības, saskaņā ar Līguma 87. panta 1. punktu veido valsts atbalstu, saskaņā ar Līguma 88. panta 3. punktu tām ir pienākums darīt šos pasākumus zināmus Komisijai.

(30) Tā kā dalībvalstis nevar pietiekamā apjomā sasniegt ierosinātās rīcības mērķi, proti, izveidot pilnībā funkcionējošu iekšējo gāzes tirgu, kurā dominē godīga konkurence, un tāpēc šīs rīcības mērķa un rezultātu dēļ šo mērķi var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes un proporcionalitātes principu, kā noteikts Līguma 5. pantā. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šī direktīva neparedz neko tādu, kas nav vajadzīgs šā mērķa sasniegšanai.

(31) Ņemot vērā pieredzi, kas iegūta, pildot Padomes Direktīvu 91/296/EEK (1991. gada 31. maijs) par dabasgāzes tranzītu pa cauruļvadu tīkliem ⁽¹⁾, jāveic pasākumi, lai nodrošinātu viendabīgus un nediskriminējošus pieejas režīmus attiecībā uz pārvadi, tostarp attiecībā uz gāzes pārrobežu plūsmu starp dalībvalstīm. Lai nodrošinātu viendabīgu attieksmi pret pieeju gāzes tīkliem arī transportēšanas gadījumā, minētā direktīva ir jāatceļ, neskarot to līgumu turpmāku darbību, kas noslēgti saskaņā ar minēto direktīvu. Direktīvas 91/296/EEK atcelšanai nav jāierobežo ilgtermiņa līgumu noslēgšana nākotnē.

(32) Ņemot vērā grozījumus, ko pašlaik izdara Direktīvā 98/30/EK, skaidrības un racionalizācijas labad ir vēlams pārstrādāt attiecīgos noteikumus.

(33) Šī direktīva ievēro pamattiesības un principus, kas konkrēti ir atzīti ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartu.

(34) Šīs direktīvas īstenošanai vajadzīgie pasākumi jāpieņem saskaņā ar Padomes Lēmumu 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību ⁽²⁾,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

I NODAĻA

DARBĪBAS JOMA UN DEFINĪCIJAS

1. pants

Piemērošanas joma

1. Šī direktīva nosaka kopīgus dabasgāzes pārvades, sadales, piegādes un uzglabāšanas noteikumus. Tā paredz noteikumus, kas

⁽¹⁾ OV L 147, 12.6.1991., 37. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Direktīvu 95/49/EK (OV L 233, 30.9.1995., 86. lpp.).

⁽²⁾ OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

attiecas uz dabasgāzes nozares organizāciju un darbību, pieeju tirgum, kritērijiem un procedūrām, kas piemērojamas, lai piešķirtu atļaujas dabasgāzes pārvadei, sadalei, piegādei un uzglabāšanai un sistēmu ekspluatācijai.

2. Šajā direktīvā paredzētos noteikumus attiecībā uz dabasgāzi, tostarp sašķidrinātu dabasgāzi (SDG), piemēro arī biogāzei un gāzei no biomasas vai citiem gāzes veidiem, ciktāl šādas gāzes var tehniski un droši ievadīt dabasgāzes sistēmā un transportēt šajā sistēmā.

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā:

1. "dabasgāzes uzņēmums" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas veic vismaz vienu no šādām funkcijām: dabasgāzes, tostarp SDG, ražošana, pārvade, sadale, piegāde, iegāde vai uzglabāšana, un atbild par komerciāliem, tehniskiem un/vai uzturēšanas uzdevumiem, kas saistīti ar šīm funkcijām, bet šo personu kategorijā neietilpst gala patērētāji;

2. "gāzes piegādes tīkls" ir jebkāds vads vai vadu tīkls, ko izmanto un/vai ierīko naftas vai gāzes ražošanas projektā vai izmanto, lai pārvadītu dabasgāzi no viena vai vairākiem minētajiem projektiem uz pārstrādes uzņēmumu vai terminālu vai piekrastes izkraušanas galējo terminālu;

3. "pārvade" ir dabasgāzes transportēšana pa augsta spiediena vadu tīklu, izņemot gāzes piegādes tīklu, lai to nogādātu līdz patērētājiem, bet tā neietver piegādi;

4. "pārvades sistēmas operators" ir fiziska vai juridiska persona, kas pilda pārvades funkciju un atbild par pārvades sistēmas ekspluatāciju, uzturēšanas nodrošināšanu un vajadzības gadījumā attīstību noteiktā teritorijā, un attiecīgā gadījumā – par tās savstarpēju savienošanu ar citām sistēmām un par sistēmas spēju ilgtermiņā atbilst pamatotām prasībām attiecībā uz gāzes transportēšanu;

5. "sadale" ir dabasgāzes transportēšana pa vietējiem vai reģionālajiem gāzes vadu tīkliem, lai nogādātu to līdz patērētājiem, bet tā neietver piegādi;

6. "sadales sistēmas operators" ir fiziska vai juridiska persona, kas pilda sadales funkciju un atbild par sadales sistēmas ekspluatāciju, uzturēšanas nodrošināšanu un vajadzības gadījumā attīstību noteiktā teritorijā, un attiecīgā gadījumā – par tās savstarpēju savienošanu ar citām sistēmām un par sistēmas spēju ilgtermiņā atbilst pamatotām prasībām attiecībā uz gāzes sadali;

7. "piegāde" ir dabasgāzes, tostarp SDG, pārdošana, tostarp tālākpārdošana, patērētājiem;
8. "piegādes uzņēmums" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas veic gāzes piegādi;
9. "uzglabāšanas iekārta" ir iekārta, ko izmanto dabasgāzes uzglabāšanai un kas pieder dabasgāzes uzņēmumam un/vai kuru tas izmanto, tostarp SDG iekārtu daļa, ko izmanto uzglabāšanai, bet neskaitot ražošanā izmantoto daļu un iekārtas, kas rezervētas vienīgi pārvades sistēmu operatoriem, kuri nodrošina pārvadi;
10. "uzglabāšanas sistēmas operators" ir fiziska vai juridiska persona, kas pilda uzglabāšanas funkciju un ir atbildīga par uzglabāšanas iekārtas ekspluatāciju;
11. "SDG iekārta" ir termināls, ko izmanto dabasgāzes sašķidrināšanai vai SDG importēšanai, izkraušanai un pārvēršanai atpakaļ gāzē, un ietver papildpakalpojumus un uzglabāšanu uz laiku, kas vajadzīga pārvēršanai atpakaļ gāzē, un tai sekojošo piegādi pārvades sistēmai, bet neietver SDG terminālu daļu, kuru izmanto uzglabāšanai;
12. "SDG sistēmas operators" ir fiziska vai juridiska persona, kas pilda dabasgāzes sašķidrināšanas funkciju vai veic SDG importēšanu, izkraušanu un pārvēršanu atpakaļ gāzē, un ir atbildīgs par SDG iekārtas ekspluatāciju;
13. "sistēma" ir visi pārvades tīkli, sadales tīkli, SDG iekārtas un/vai uzglabāšanas iekārtas, kas pieder dabasgāzes uzņēmumam un/vai ko tas ekspluatē, tostarp šā uzņēmuma iekārtas, kas nodrošina saspiestas gāzes uzglabāšanu sistēmā un papildpakalpojumus, un tīkli un iekārtas, kas pieder saistītiem uzņēmumiem vai ko tie ekspluatē, kur tas vajadzīgs, lai nodrošinātu pieeju pārvadei, sadalei un SDG;
14. "papildpakalpojumi" ir visi pakalpojumi, kas vajadzīgi, lai piekļūtu un ekspluatētu pārvades un/vai sadales tīklus un/vai SDG iekārtas, un/vai uzglabāšanas iekārtas, tostarp līdzsvarošanu un samaisīšanu, bet izņemot iekārtas, kas rezervētas vienīgi pārvades sistēmu operatoriem, kuri nodrošina pārvadi;
15. "saspiestas gāzes uzglabāšana sistēmā" ir gāzes uzglabāšana, to saspiežot gāzes pārvades un sadales sistēmās, bet izņemot iekārtas, kas rezervētas vienīgi pārvades sistēmu operatoriem, kuri nodrošina pārvadi;
16. "savstarpēji savienota sistēma" ir vairākas sistēmas, kas ir saistītas savā starpā;
17. "starpsavienojums" ir pārvades līnija, kas šķērso vai savieno dalībvalsts robežas, lai savienotu šo dalībvalstu pārvades sistēmas;
18. "tieša līnija" ir dabasgāzes vads, kas papildina savstarpēji savienoto sistēmu;
19. "integrēts dabasgāzes uzņēmums" ir vertikāli vai horizontāli integrēts uzņēmums;
20. "vertikāli integrēts uzņēmums" ir dabasgāzes uzņēmums vai uzņēmumu grupa, kuru savstarpējās attiecības ir definētas 3. panta 3. punktā Padomes Regulā (EEK) Nr. 4064/89 (1989. gada 21. decembris) par uzņēmumu koncentrāciju kontroli⁽¹⁾, un ja attiecīgais uzņēmums/grupa veic vismaz vienu no pārvades, sadales, SDG vai uzglabāšanas funkcijām un vismaz vienu no dabasgāzes ražošanas vai piegādes funkcijām;
21. "horizontāli integrēts uzņēmums" ir uzņēmums, kas veic vismaz vienu no dabasgāzes ražošanas, pārvades, sadales, piegādes vai uzglabāšanas funkcijām un kādu darbību, kas nav saistīta ar gāzi;
22. "saistīti uzņēmumi" ir saistīti uzņēmumi tādā nozīmē, kā to paredz 41. pants Padomes Septītā direktīvā 83/349/EEK (1983. gada 13. jūnijs), kas pamatojas uz Līguma 44. panta 2. punkta g) apakšpunktu⁽²⁾ un attiecas uz konsolidētajiem pārskatiem⁽³⁾, un/vai saistīti uzņēmumi tās pašas direktīvas 33. panta 1. punkta nozīmē, un/vai uzņēmumi, kas pieder vieniem un tiem pašiem akcionāriem;
23. "sistēmas lietotāji" ir visas fiziskās un juridiskās personas, kas veic piegādes sistēmai vai saņem piegādes no sistēmas;
24. "patērētāji" ir dabasgāzes vairumtirdzniecības vai gala patērētāji un dabasgāzes uzņēmumi, kas pērk dabasgāzi;
25. "mājsaimniecības patērētāji" ir patērētāji, kas pērk dabasgāzi pašu patēriņam mājsaimniecībā;
26. "patērētāji ārpus mājsaimniecībām" ir patērētāji, kas pērk dabasgāzi, kura nav paredzēta patēriņam pašu mājsaimniecībā;
27. "gala patērētāji" ir patērētāji, kas pērk dabasgāzi pašu patēriņam;
28. "tiesīgie patērētāji" ir patērētāji, kas var iepirkt gāzi no brīvi izvēlēta piegādātāja šīs direktīvas 23. panta nozīmē;

(1) OV L 395, 30.12.1989., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1310/97 (OV L 180, 9.7.1997., 1. lpp.)

(2) Direktīvas 83/349/EEK nosaukums ir koriģēts, ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līguma pantu pārnumurēšanu saskaņā ar Amsterdamas Līguma 12. pantu; sākotnējā atsauce bija izdarīta uz 54. panta 3. punkta g) apakšpunktu.

(3) OV L 193, 18.7.1983., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2001/65/EK (OV L 283, 27.10.2001., 28. lpp.).

29. "vairumtirdzniecības patērētāji" ir visas fiziskas vai juridiskas personas, izņemot pārvades sistēmu operatorus un sadales sistēmu operatorus, kas iepērk dabasgāzi, lai pārdotu to tālāk tajā sistēmā, kurā tie ir reģistrēti, vai ārpus tās;
30. "ilgtermiņa plānošana" ir dabasgāzes uzņēmumu piegāžu un transportēšanas jaudas plānošana ilgtermiņā, lai apmierinātu sistēmas pieprasījumu pēc dabasgāzes, diversificētu avotus un nodrošinātu piegādes patērētājiem;
31. "jauns tirgus" ir dalībvalsts, kuras pirmā ilgtermiņa dabasgāzes piegādes līguma pirmā komerciālā piegāde ir notikusi ne vairāk kā pirms 10 gadiem;
32. "drošība" ir gan dabasgāzes drošība, gan arī tehnisko drošība;
33. "jauna infrastruktūra" ir infrastruktūra, kas vēl nav pabeigta līdz šīs direktīvas spēkā stāšanās dienai.

II NODAĻA

NOZARES ORGANIZĀCIJAS VISPĀRĒJI NOTEIKUMI

3. pants

Sabiedrisko pakalpojumu saistības un patērētāju aizsardzība

1. Pamatojoties uz institucionālo organizāciju un ņemot vērā subsidiaritātes principu, dalībvalstis nodrošina to, ka neskarot 2. punktu, dabasgāzes uzņēmumi darbojas saskaņā ar šīs direktīvas principiem, lai izveidotu konkurētspējīgu, drošu dabasgāzes tirgu, kas ilgtermiņā neapdraud vidi, un uzņēmumi netiek diskriminēti attiecībā uz to tiesībām vai pienākumiem.

2. Pilnībā ievērojot attiecīgos Līguma noteikumus, īpaši 86. pantu, dalībvalstis uzņēmumiem, kas darbojas gāzes nozarē, var vispārīgās ekonomiskās interesēs uzlikt sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, kuras var attiekties uz drošību, tostarp uz piegāžu drošību, regularitāti, kvalitāti un cenu un vides aizsardzību, tostarp energoefektivitāti un klimata aizsardzību. Šādām saistībām ir jābūt skaidri definētām, pārredzamām, nediskriminējošām, pārbaudāmām un tām jāgarantē, ka visiem ES gāzes uzņēmumiem ir vienlīdzīgi pieejami valstu patērētāji. Attiecībā uz piegāžu drošību, energoefektivitāti/pieprasījuma vadību un vides aizsardzības mērķu izpildi, kā minēts šajā punktā, dalībvalstis var ieviest ilgtermiņa plānošanu, ņemot vērā iespēju, ka sistēmai vēlēsies piekļūt trešās personas.

3. Dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, lai aizsargātu gala patērētājus un nodrošinātu patērētāju aizsardzību augstā līmenī, un tās jo īpaši nodrošina pietiekamu aizsardzību mazāk aizsargātiem patērētājiem, tostarp attiecīgus pasākumus, lai palīdzētu viņiem nepieļaut atslēgšanu no sistēmas. Šajā sakarā tās var veikt attiecīgus pasākumus, lai aizsargātu patērētājus attālos apgabalos, kas ir pieslēgti pie gāzes sistēmas. Dalībvalstis var iecelt piegādātāju, kas nodrošina pakalpojumus galējā situācijā tiem patērētājiem, kas pieslēgti gāzes tīklam. Tās nodrošina patērētāju aizsardzību augstā līmenī, jo īpaši attiecībā uz pārredzamību, kas saistīta ar vispārīgiem līguma noteikumiem un nosacījumiem, vispārīgu informāciju un strīdu izšķiršanas mehānismiem. Dalībvalstis nodrošina to, ka tiesīgie patērētāji var efektīvi pāriet pie jauna piegādātāja. Vismaz attiecībā uz māsaimniecību patērētājiem šie pasākumi ietver A pielikumā minētos pasākumus.

4. Dalībvalstis īsteno atbilstīgus pasākumus, lai sasniegtu sociālās un ekonomiskās kohēzijas un vides aizsardzības mērķus, kas var ietvert līdzekļus cīņai pret klimata izmaiņām un piegāžu drošības nodrošināšanu. Šie pasākumi jo īpaši ietver adekvātu ekonomisku stimulu nodrošināšanu, attiecīgā gadījumā izmantojot visus esošos valsts un Kopienas instrumentus, lai uzturētu un ierīkotu vajadzīgo tīkla infrastruktūru, tostarp savstarpējās savienošanas jaudu.

5. Dalībvalstis var nolemt nepiemērot 4. panta noteikumus attiecībā uz gāzes sadali, ciktāl šo noteikumu piemērošana juridiski vai faktiski radītu šķēršļus to saistību izpildei, kas dabasgāzes uzņēmumiem uzlikta vispārējās ekonomiskās interesēs, un ciktāl tas neskar nozares attīstību tādā mērā, kas būtu pretrunā ar Kopienas interesēm. Kopienas interesēs ietilpst, cita starpā, konkurence attiecībā uz tiesīgiem patērētājiem saskaņā ar šo direktīvu un Līguma 86. pantu.

6. Pēc šīs direktīvas īstenošanas dalībvalstis informē Komisiju par visiem pasākumiem, ko tās pieņēmušas, lai izpildītu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, tostarp patērētāju un vides aizsardzības nodrošināšanu, kā arī par to iespējamo ietekmi uz vietējo un starptautisko konkurenci, neatkarīgi no tā, vai šie pasākumi prasa atkāpi no šīs direktīvas noteikumiem. Pēc tam reizi divos gados tās informē Komisiju par visām izmaiņām pasākumos neatkarīgi no tā, vai šie pasākumi prasa atkāpi no šīs direktīvas noteikumiem.

4. pants

Atļaujas izsniegšanas procedūra

1. Ja ir vajadzīga atļauja (piemēram, licence, atļauja, koncesija, piekrišana vai apstiprinājums), lai ierīkotu vai izmantotu dabasgāzes iekārtas, dalībvalstis vai jebkura cita kompetenta iestāde, ko tās norīko, izsniedz atļaujas celt un/vai izmantot minētos objektus, vadus un saistītās iekārtas to teritorijā saskaņā ar 2. līdz

4. punktu. Dalībvalstis vai jebkura cita kompetenta iestāde, ko tās norīko, uz tā paša pamata var izsniegt atļaujas arī par dabasgāzes piegādi, kā arī vairumtirdzniecības patērētājiem.

2. Ja dalībvalstīs darbojas atļauju piešķiršanas sistēma, tās nosaka objektīvus un nediskriminējošus kritērijus, kas jāievēro uzņēmumam, kurš lūdz atļauju celt un/vai ekspluatēt dabasgāzes objektus vai lūdz atļauju dabasgāzes piegāžu veikšanai. Nediskriminējošos kritērijus un atļauju piešķiršanas procedūras publisko.

3. Dalībvalstis nodrošina to, ka atļaujas izsniegšanas atteikuma iemesli ir objektīvi un nediskriminējoši, un tos dara zināmus pretendētam. Minēto atteikumu iemeslus nosūta Komisijai zināšanai. Dalībvalstis izstrādā procedūru, kas ļauj pretendētam pārsūdzēt minēto atteikumu.

4. Lai attīstītu jaunas piegādes teritorijas un kopumā nodrošinātu efektīvu darbību, neskarot 24. pantu, dalībvalstis var atteikties turpmāk piešķirt atļauju gāzes sadales vadu sistēmas celtniecībai un ekspluatēšanai konkrētā teritorijā pēc tam, kad attiecīgās vadu sistēmas jau ir uzceltas vai ir izteikts priekšlikums tās uzcelt attiecīgajā teritorijā, un ja esošā vai piedāvātā jauda nav izmantota pilnībā.

5. pants

Piegāžu drošības kontrole

Dalībvalstis nodrošina piegāžu drošības jautājumu kontroli. Ja dalībvalstis to atzīst par vajadzīgu, tās var deleģēt šo uzdevumu 25. panta 1. punktā minētajām pārvaldes iestādēm. Šī kontrole jo īpaši attiecas uz piedāvājuma/pieprasījuma līdzsvaru valstu tirgū, paredzamā nākotnes pieprasījuma līmeni un pieejamajiem krājumiem, paredzēto papildu jaudu, ko plāno vai ierīko, un tīklu uzturēšanas kvalitāti un līmeni, kā arī uz pasākumiem, ko veic maksimāla pieprasījuma gadījumā un viena vai vairāku piegādātāju iztrūkuma gadījumā. Kompetentās iestādes katru gadu vēlākais līdz 31. jūlijam publicē ziņojumu, kurā izklāstīti secinājumi, kas izriet no šo jautājumu kontroles, kā arī pasākumi, kas veikti vai ko plāno veikt, lai tos risinātu, un tās tūlīt nosūta šo ziņojumu Komisijai.

6. pants

Tehniskie noteikumi

Dalībvalstis nodrošina to, ka ir definēti tehniskās drošības kritēriji un tiek izstrādāti un ir publiskoti tehniskie noteikumi, kas nosaka obligātās tehniskās konstrukcijas un ekspluatācijas prasības attiecībā uz pieslēgumu SDG objektu sistēmai, uzglabāšanas objektiem, citām gāzes pārvades vai sadales sistēmām un tiešajām līnijām. Šie tehniskie noteikumi nodrošina sistēmu savstarpēju izmantojamību un ir objektīvi un nediskriminējoši. Tos dara zināmus Komisijai saskaņā ar 8. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 98/34/EK (1998. gada 22. jūnijs), kas nosaka

informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu, un Informācijas Sabiedrības pakalpojumu noteikumu sfērā ⁽¹⁾.

III NODAĻA

GĀZES PĀRVADE, UZGLABĀŠANA UN SDG

7. pants

Sistēmas operatoru izraudzīšana

Dalībvalstis izraugās vai pieprasa dabasgāzes uzņēmumiem, kam pieder pārvades, uzglabāšanas vai SDG objekti, izraudzīt vienu vai vairāku sistēmas operatorus uz laiku, kas jānosaka dalībvalstīm, ņemot vērā ar efektivitāti un ekonomisko līdzsvaru saistītus apsvērumus. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka gāzes pārvades, uzglabāšanas un SDG sistēmu operatori darbojas saskaņā ar 8. līdz 10. pantu.

8. pants

Sistēmas operatoru uzdevumi

1. Katrs pārvades, uzglabāšanas un/vai SDG sistēmas operators:

- a) attiecīgajos ekonomikas apstākļos ekspluatē, uztur un attīsta drošus, stabilus un efektīvus gāzes pārvades, uzglabāšanas un/vai SDG objektus, pienācīgi ņemot vērā vides aizsardzības prasības;
- b) atturas no sistēmas lietotāju vai sistēmas lietotāju kategoriju diskriminēšanas, jo īpaši par labu saviem saistītajiem uzņēmumiem;
- c) sniedz visiem citiem pārvades sistēmu operatoriem, citiem uzglabāšanas sistēmu operatoriem, citiem SNG sistēmu operatoriem un/vai visiem sadales sistēmu operatoriem pietiekamu informāciju, lai nodrošinātu to, ka dabasgāzes transportēšanu un uzglabāšanu var veikt tādā veidā, kas ir savietojams ar drošu un efektīvu savstarpēji savienotās sistēmas darbību;
- d) sniedz sistēmas lietotājiem informāciju, kas vajadzīga, lai efektīvi piekļūtu sistēmai.

2. Noteikumi, ko pārvades sistēmas operatori pieņem attiecībā uz gāzes pārvades sistēmas līdzsvarošanu, ir objektīvi, pārredzami un nediskriminējoši, tostarp noteikumi par maksas iekasēšanu no

(1) OV L 204, 21.7.1998., 37. lpp. Direktīvā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 98/48/EK (OV L 217, 5.8.1998., 18. lpp.).

tīklu sistēmu lietotājiem enerģijas nesabalansētības gadījumā. Noteikumus un nosacījumus, tostarp normas un tarifus attiecībā uz šādiem pakalpojumiem, ko sniedz pārvades sistēmas operatori, nosaka nediskriminējošā un izmaksas atspoguļojošā veidā, ievērojot metodiku, kura ir saderīga ar 25. panta 2. punktu, un publicē.

3. Dalībvalstis var pieprasīt pārvades sistēmas operatoriem ievērot minimālās prasības attiecībā uz pārvades sistēmu uzturēšanu un attīstību, tostarp attiecībā uz savstarpējas savienošanas jaudu.

4. Pārvades sistēmas operatori iepērk enerģiju, ko tie izmanto savu funkciju izpildē, saskaņā ar pārredzamām, nediskriminējošām procedūrām uz tirgus bāzes.

9. pants

Pārvades sistēmu operatoru nošķiršana

1. Ja pārvades sistēmas operators ietilpst vertikāli integrētā uzņēmumā, viņš ir neatkarīgs no pārējām darbībām, kas neattiecas uz pārvadi, vismaz tiktāl, ciktāl tas skar viņa juridisko statusu, organizāciju un lēmumu pieņemšanu. Šie noteikumi nerada pienākumu nošķirt no vertikāli integrētā uzņēmuma īpašumtiesības uz pārvades sistēmas aktīviem.

2. Lai nodrošinātu 1. punktā minētā pārvades sistēmas operatora neatkarību, piemēro vismaz šādus obligātos kritērijus:

a) personas, kas atbild par pārvades sistēmas operatora vadību, nedrīkst iesaistīties integrētā dabasgāzes uzņēmuma struktūrās, kas tieši vai netieši ir atbildīgas par dabasgāzes ražošanu, sadali un piegādi ikdienā;

b) jāveic atbilstīgi pasākumi, lai nodrošinātu to, ka tiek ņemtas vērā to personu profesionālās intereses, kas atbild par pārvades sistēmas operatora vadību, lai tās varētu rīkoties neatkarīgi;

c) pārvades sistēmas operatoram ir tiesības efektīvi pieņemt lēmumus neatkarīgi no integrētā gāzes uzņēmuma attiecībā uz aktīviem, kas vajadzīgi tīkla ekspluatācijai, uzturēšanai vai attīstībai. Tas neliedz veidot attiecīgus koordinācijas mehānismus, lai nodrošinātu mātessabiedrības ekonomisko un vadības uzraudzības tiesību aizsardzību attiecībā uz peļņu no aktīviem, ko meitasuzņēmumā netieši regulē saskaņā ar 25. panta 2. punktu. Tas jo īpaši ļauj mātessabiedrībai apstiprināt pārvades sistēmas operatora gada finanšu plānu vai līdzvērtīgu instrumentu un noteikt vispārīgus ierobežojumus attiecībā uz meitasuzņēmuma pārādsaitībām. Tas neļauj mātessabiedrībai dot norādes attiecībā uz ikdienas darbību vai attiecībā uz

atsevišķiem lēmumiem par pārvades līniju celtniecību vai modernizāciju, kas nepārsniedz apstiprinātā finanšu plāna vai līdzvērtīga instrumenta noteikumus;

d) pārvades sistēmas operators izstrādā atbilstības programmu, kurā izklāstīti pasākumi, kas veikti, lai nodrošinātu diskriminējošas rīcības nepieļaušanu, un nodrošina atbilstīgu kontroli pār tās ievērošanu. Programma paredz konkrētus darbinieku pienākumus, kas jāveic, lai sasniegtu šo mērķi. Persona vai struktūra, kas atbild par atbilstības programmas kontroli, iesniedz 25. panta 1. punktā minētajai pārvaldes iestādei gada ziņojumu par veiktajiem pasākumiem, un šo ziņojumu publicē.

10. pants

Konfidencialitāte attiecībā uz pārvades sistēmas operatoriem

1. Neskarot 16. pantu vai citu tiesisku pienākumu izpaust informāciju, katrs pārvades, uzglabāšanas un/vai SDG sistēmas operators ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli svarīgu informāciju, kas iegūta uzņēmējdarbības gaitā, un neļauj diskriminējošā veidā izpaust informāciju par savu darbību, kas var citiem dot komerciālas priekšrocības.

2. Ja dabasgāzi pārdod vai pērk saistīti uzņēmumi, pārvades sistēmas operatori ļaunprātīgi neizmanto komerciāli svarīgu informāciju, kas iegūta no trešām personām, nodrošinot tām pieeju sistēmai vai vienojoties par šādu pieeju.

IV NODAĻA

GĀZES SADALE UN PIEGĀDE

11. pants

Sadales sistēmas operatoru izraudzīšana

Dalībvalstis izraugās vai pieprasa uzņēmumiem, kam pieder sadales sistēmas vai kas ir atbildīgi par tām, izraudzīt vienu vai vairāku sadales sistēmu operatorus uz laiku, kas jānosaka dalībvalstīm, ņemot vērā ar efektivitāti un ekonomisko līdzsvaru saistītus apsvērumus, un nodrošina to, ka šie operatori rīkojas saskaņā ar 12. līdz 14. pantu.

12. pants

Sadales sistēmas operatoru uzdevumi

1. Katrs sadales sistēmas operators saskaņā ar saimnieciskajiem nosacījumiem ekspluatē, uztur un attīsta drošu, stabilu un efektīvu sistēmu, pienācīgi ņemot vērā vides aizsardzības prasības.
2. Jebkurā gadījumā sadales sistēmas operators nediskriminē sistēmas lietotājus vai sistēmas lietotāju kategorijas, jo īpaši par labu šā uzņēmuma saistītajiem uzņēmumiem.
3. Katrs sadales sistēmas operators sniedz citiem sadales sistēmas operatoriem un/vai pārvades, un/vai SDG sistēmas operatoriem un/vai uzglabāšanas sistēmas operatoriem pietiekamu informāciju, lai nodrošinātu to, ka dabasgāzes transportēšana un uzglabāšana notiek tādā veidā, kas ir saderīgs ar savstarpēji savienotas sistēmas drošu un efektīvu darbību.
4. Katrs sadales sistēmas operators sniedz sistēmas lietotājiem informāciju, kas vajadzīga, lai efektīvi piekļūtu sistēmai.
5. Ja sadales sistēmas operatori ir atbildīgi par gāzes sadales sistēmas līdzsvarošanu, noteikumi, ko pārvades sistēmas operatori pieņem šim mērķim, ir objektīvi, pārredzami un nediskriminējoši, tostarp noteikumi par maksas iekasešanu no sistēmu lietotājiem enerģijas nesabalansētības gadījumā. Noteikumus un nosacījumus, tostarp normas un tarifus attiecībā uz šādiem pakalpojumiem, ko sniedz sistēmas operatori, nosaka nediskriminējošā un izmaksas atspoguļojošā veidā, ievērojot metodiku, kura ir saderīga ar 25. panta 2. punktu, un publicē.

13. pants

Sadales sistēmas operatoru nošķiršana

1. Ja sadales sistēmas operators ietilpst vertikāli integrētā uzņēmumā, viņš ir neatkarīgs no pārējām darbībām, kas neattiecas uz sadali, vismaz tiktāl, ciktāl tas skar viņa juridisko statusu, organizāciju un lēmumu pieņemšanu. Šie noteikumi nerada pienākumu nošķirt no vertikāli integrētā uzņēmuma īpašumtiesības uz sadales sistēmas aktīviem.
2. Papildus 1. punkta noteikumiem, ja sadales sistēmas operators ietilpst vertikāli integrētā uzņēmumā, viņš ir neatkarīgs no citām ar sadali saistītām darbībām, ciktāl tas attiecas uz organizāciju un lēmumu pieņemšanu. Lai to panāktu, piemēro vismaz šādus obligātus kritērijus:

- a) personas, kas atbild par sadales sistēmas operatora vadību, nedrīkst iesaistīties integrētā dabasgāzes uzņēmuma struktūrās,

kas tieši vai netieši ir atbildīgas par dabasgāzes ražošanu, pārvadi un piegādi ikdienā;

- b) jāveic atbilstīgi pasākumi, lai nodrošinātu to, ka tiek ņemtas vērā to personu profesionālās intereses, kas atbild par sadales sistēmas operatora vadību, lai tās varētu rīkoties neatkarīgi;
- c) sadales sistēmas operatoram ir tiesības efektīvi pieņemt lēmumus neatkarīgi no integrētā gāzes uzņēmuma attiecībā uz aktīviem, kas vajadzīgi tīkla ekspluatācijai, uzturēšanai vai attīstībai. Tas neliedz veidot attiecīgus koordinācijas mehānismus, lai nodrošinātu mātessabiedrības ekonomisko un vadības uzraudzības tiesību aizsardzību attiecībā uz peļņu no meitasuzņēmuma aktīviem, ko netieši regulē saskaņā ar 25. panta 2. punktu. Tas jo īpaši ļauj mātessabiedrībai apstiprināt sadales sistēmas operatora gada finanšu plānu vai līdzvērtīgu instrumentu un noteikt vispārīgus ierobežojumus attiecībā uz meitasuzņēmuma parādsaistībām. Tas neļauj mātessabiedrībai dot norādes attiecībā uz ikdienas darbību vai attiecībā uz atsevišķiem lēmumiem par sadales līniju celtniecību vai modernizāciju, kas nepārsniedz apstiprinātā finanšu plāna vai līdzvērtīga instrumenta noteikumus;
- d) sadales sistēmas operators izstrādā atbilstības programmu, kurā izklāstīti pasākumi, kas veikti, lai nodrošinātu diskriminējošas rīcības nepieļaušanu, un nodrošina atbilstīgu kontroli pār tās ievērošanu. Programma paredz konkrētus darbinieku pienākumus, kas jāveic, lai sasniegtu šo mērķi. Persona vai struktūra, kas atbild par atbilstības programmas kontroli, iesniedz 25. panta 1. punktā minētajai pārvaldes iestādei gada ziņojumu par veiktajiem pasākumiem, un šo ziņojumu publicē.

Dalībvalstis var nolemt nepiemērot 1. un 2. punktu integrētiem dabasgāzes uzņēmumiem, kas apkalpo mazāk nekā 100 000 pieslēgtu patērētāju.

14. pants

Konfidencialitāte attiecībā uz sadales sistēmas operatoriem

1. Neskarot 16. pantu vai citu tiesisku pienākumu izpaust informāciju, katrs sadales sistēmas operators ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli svarīgu informāciju, kas iegūta uzņēmējdarbības gaitā, un neļauj diskriminējošā veidā izpaust informāciju par savu darbību, kas var citiem dot komerciālas priekšrocības.

2. Ja dabasgāzi pārdod vai pērk saistīti uzņēmumi, sadales sistēmas operatori ļaunprātīgi neizmanto komerciāli svarīgu informāciju, kas iegūta no trešām personām, nodrošinot tām pieeju sistēmai vai vienojoties par šādu pieeju.

15. pants

Apvienotais operators

Šis direktīvas 9. panta 1. punkta un 13. panta 1. punkta noteikumi neliedz veidot apvienotu pārvades, SDG, uzglabāšanas un sadales sistēmas operatoru, kas ir neatkarīgs no aktivitātēm, kas neattiecas uz pārvades, SDG, uzglabāšanas un sadales sistēmu darbību, ciktāl tas skar juridisko statusu, organizāciju un lēmumu pieņemšanu, un ja tas atbilst a) līdz d) apakšpunktā minētajām prasībām. Šie noteikumi nerada pienākumu nošķirt no vertikāli integrētā uzņēmuma īpašumtiesības uz apvienotās sistēmas aktīviem:

- a) personas, kas atbild par apvienotās sistēmas operatora vadību, nedrīkst iesaistīties integrētā dabasgāzes uzņēmuma struktūrās, kas tieši vai netieši ir atbildīgas par dabasgāzes ražošanu un piegādi ikdienā;
- b) jāveic atbilstīgi pasākumi, lai nodrošinātu to, ka tiek ņemtas vērā to personu profesionālās intereses, kas atbild par apvienotās sistēmas operatora vadību, lai tās varētu rīkoties neatkarīgi;
- c) apvienotās sistēmas operatoram ir tiesības efektīvi pieņemt lēmumus neatkarīgi no integrētā gāzes uzņēmuma attiecībā uz aktīviem, kas vajadzīgi tīkla ekspluatācijai, uzturēšanai vai attīstībai. Tas neliedz veidot attiecīgus koordinācijas mehānismus, lai nodrošinātu mātessabiedrības ekonomisko un vadības uzraudzības tiesību aizsardzību attiecībā uz peļņu no meitasuzņēmuma aktīviem, ko netieši regulē saskaņā ar 25. panta 2. punktu. Tas jo īpaši ļauj mātessabiedrībai apstiprināt apvienotās sistēmas operatora gada finanšu plānu vai līdzvērtīgu instrumentu un noteikt vispārīgus ierobežojumus attiecībā uz meitasuzņēmuma parādsaistībām. Tas neļauj mātessabiedrībai dot norādes attiecībā uz ikdienas darbību vai attiecībā uz atsevišķiem lēmumiem par pārvades un sadales līniju celtniecību vai modernizāciju, kas nepārsniedz apstiprinātā finanšu plāna vai līdzvērtīga instrumenta noteikumus;
- d) apvienotās sistēmas operators izstrādā atbilstības programmu, kurā izklāstīti pasākumi, kas veikti, lai nodrošinātu diskriminējošas rīcības nepieļaušanu, un nodrošina atbilstīgu kontroli

pār tās ievērošanu. Programma paredz konkrētus darbinieku pienākumus, kas jāveic, lai sasniegtu šo mērķi. Persona vai struktūra, kas atbild par atbilstības programmas kontroli, iesniedz 25. panta 1. punktā minētajai pārvaldes iestādei gada ziņojumu par veiktajiem pasākumiem, un šo ziņojumu publicē.

V NODAĻA

ATSEVIŠĶA UZSKAITE UN GRĀMATVEDĪBAS PĀRREDZAMĪBA

16. pants

Tiesības uz pieeju grāmatvedībai

1. Dalībvalstīm vai jebkurai citai kompetentai iestādei, ko tās norīko, tostarp 25. panta 1. punktā minētajām pārvaldes iestādēm un 20. panta 3. punktā minētajām strīdu izšķiršanas iestādēm, ir tiesības piekļūt dabasgāzes uzņēmumu grāmatvedības dokumentiem, kā norādīts 17. pantā, ciktāl to vajag, lai tās varētu veikt savas funkcijas.

2. Dalībvalstis un visas norīkotās kompetentās iestādes, tostarp 25. panta 1. punktā minētās pārvaldes iestādes un strīdu izšķiršanas iestādes ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli svarīgu informāciju. Dalībvalstis var paredzēt šādas informācijas izpaušanu, ja tas nepieciešams, lai kompetentās iestādes varētu veikt savas funkcijas.

17. pants

Atsevišķa uzskaitē

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka dabasgāzes uzņēmumu grāmatvedība ir saskaņā ar 2. līdz 5. punktu. Ja uzņēmumi izmanto atkāpi no šā noteikuma, pamatojoties uz 28. panta 2. un 4. punktu, vismaz iekšējo uzskaiti tie veic saskaņā ar šo pantu.

2. Neatkarīgi no to īpašuma vai juridiskā statusa dabasgāzes uzņēmumi sastāda, iesniedz revīzijai un publicē savus gada pārskatus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem, kas attiecas uz sabiedrību ar ierobežotu atbildību gada pārskatiem un kas pieņemti, ievērojot Padomes Ceturtā direktīva 78/660/EEK

(1978. gada 25. jūlijs), kas pamatojas uz Līguma 44. panta 2. punkta g) apakšpunktu un attiecas uz noteiktu veidu sabiedrību gada pārskatiem (*) un attiecas uz noteiktu veidu sabiedrību gada pārskatiem (!). Uzņēmumi, kam nav tiesiska pienākuma publicēt savus gada pārskatus, savā galvenajā birojā glabā šo pārskatu kopiju, kas ir pieejama sabiedrībai.

3. Dabaszāzes uzņēmumi iekšējā grāmatvedībā atsevišķi uzskaita dabaszāzes pārvadi, sadali, SDG un uzglabāšanu, kā tas būtu jādara, ja attiecīgās darbības veiktu atsevišķi uzņēmumi, lai izvairītos no diskriminācijas, šķērssubsidēšanas un konkurences izkropļošanas. Tie arī kārto uzskaiti par citām darbībām ar gāzi, kas neattiecas uz pārvadi, sadali, SDG un uzglabāšanu un ko var konsolidēt. Līdz 2007. gada 1. jūlijam tie kārto atsevišķu uzskaiti par piegādēm tiesīgiem patērētājiem un piegādēm patērētājiem, kas nav tiesīgi. Uzskaitē norāda ieņēmumus no īpašumā esoša pārvades/sadales tīkla. Attiecīgā gadījumā tie kārto konsolidētu uzskaiti par citām darbībām, kas nav saistītas ar gāzi. Iekšējā grāmatvedībā ietilpst bilance un peļņas un zaudējumu pārskats par katru darbības veidu.

4. Veicot 2. punktā minēto revīziju, jo īpaši pārbauda 3. punktā minētā pienākuma ievērošanu attiecībā uz diskriminācijas un šķērssubsidēšanas nepieļaušanu.

5. Savā iekšējā grāmatvedībā uzņēmumi precīzē noteikumus attiecībā uz aktīvu un pasīvu, izdevumu un ieņēmumu sadali, kā arī attiecībā uz amortizāciju, neskarot attiecīgās valsts grāmatvedības noteikumus, ko tie ievēro, gatavojot 3. punktā minētos atsevišķos pārskatus. Šos iekšējos noteikumus var grozīt tikai izņēmuma gadījumos. Minētos grozījumus norāda un pienācīgi pamato.

6. Gada pārskatu piezīmēs norāda visus noteikta apjoma darījumus, kas veikti ar saistītiem uzņēmumiem.

VI NODAĻA

SISTĒMAS PIEEJAS ORGANIZĀCIJA

18. pants

Trešo personu pieeja

1. Dalībvalstis nodrošina tādas sistēmas ieviešanu, kas trešai personai dod pieeju pārvades un sadales sistēmai un SDG objektiem,

(*) Direktīvas 78/660/EEK nosaukums ir koriģēts, ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līguma pantu pārnumurēšanu saskaņā ar Amsterdamas Līguma 12. pantu; sākotnējā atsauce bija izdarīta uz 54. panta 3. punkta g) apakšpunktu.

(!) OV L 222, 14.8.1978., 11. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2001/65/EK (OV L 283, 27.10.2001., 28. lpp.).

pamatojoties uz publicētu tarifu, ko piemēro visiem tiesīgiem patērētājiem, tostarp piegādes uzņēmumiem, un piemēro objektīvi un bez sistēmas lietotāju diskriminācijas. Dalībvalstis nodrošina to, ka šos tarifus vai metodiku, ko izmanto tarifu aprēķināšanā, 25. panta 1. punktā minētā pārvaldes iestāde apstiprina pirms to stāšanās spēkā, un ka šie tarifi un metodika, ja apstiprina vienīgi metodiku, tiek publicēti pirms to stāšanās spēkā.

2. Pārvades sistēmu operatoriem ir pieejams citu pārvades sistēmu operatoru tīkls, ja tas vajadzīgs pārvades funkciju veikšanai, tostarp attiecībā uz pārobežu pārvadi.

3. Šīs direktīvas noteikumi netraucē noslēgt ilgtermiņa līgumus, ciktāl tie atbilst Kopienas konkurences noteikumiem.

19. pants

Pieceja uzglabāšanai

1. Lai organizētu pieeju uzglabāšanas iekārtām un saspiestas gāzes uzglabāšanai sistēmā, ja tas ir tehniski un/vai ekonomiski vajadzīgs, lai nodrošinātu efektīvu pieeju sistēmai patērētāju apgādes nolūkā, kā arī lai organizētu pieeju papildpakalpojumiem, dalībvalstis var izvēlēties vienu vai abas no 3. un 4. punktā minētajām procedūrām. Šīs procedūras darbojas saskaņā ar objektīviem, pārredzamiem un nediskriminējošiem kritērijiem.

2. Noteikumus, kas minēti 1. punktā, nepiemēro papildpakalpojumiem un uzglabāšanai uz laiku, kas ir saistīta ar SDG iekārtām un ir vajadzīga pārvēršanai atpakaļ gāzē un tai sekojošajai nogādāšanai pārvades sistēmā.

3. Ja par pieeju notiek pārrunas, dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai dabaszāzes uzņēmumi un tiesīgie patērētāji tajā teritorijā, uz ko attiecas savstarpēji savienota sistēma, vai ārpus tās, var vienoties par pieeju uzglabāšanai un saspiestas gāzes uzglabāšanai sistēmā, ja tas ir tehniski un/vai ekonomiski vajadzīgs, lai nodrošinātu efektīvu pieeju sistēmai, kā arī organizētu pieeju citiem papildpakalpojumiem. Pušu pienākums ir labticīgi vienoties par pieeju uzglabāšanai un saspiestas gāzes uzglabāšanai sistēmā, un citiem papildpakalpojumiem.

Par līgumiem, kas attiecas uz pieeju uzglabāšanai un saspiestas gāzes uzglabāšanai sistēmā, un citiem papildpakalpojumiem, vienojas ar attiecīgo uzglabāšanas sistēmas operatoru vai dabaszāzes uzņēmumiem. Dalībvalstis pieprasa, lai uzglabāšanas sistēmas operatori un dabaszāzes uzņēmumi publicē galvenos komerciālos nosacījumus uzglabāšanas un saspiestas gāzes uzglabāšanas sistēmā pakalpojumu, un citu papildpakalpojumu izmantošanu sešu mēnešu laikā pēc šīs direktīvas īstenošanas un pēc tam reizi gadā.

4. Ja pieeja tiek regulēta, dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai dabasgāzes uzņēmumiem un tiesīgajiem patērētājiem tajā teritorijā, uz ko attiecas savstarpēji savienota sistēma, vai ārpus tās, ir tiesības uz pieeju uzglabāšanai, saspiestas gāzes uzglabāšanai sistēmā un citiem papildpakalpojumiem, pamatojoties uz publicētiem tarifiem un/vai citiem uzglabāšanas un saspiestas gāzes uzglabāšanas sistēmā noteikumiem un nosacījumiem, ja tas ir tehniski un/vai ekonomiski vajadzīgs, lai nodrošinātu efektīvu pieeju sistēmai, kā arī organizētu pieeju citiem papildpakalpojumiem. Tiesīgajiem patērētājiem var piešķirt pieejas tiesības, ļaujot tiem slēgt piegādes līgumus ar konkurējošiem dabasgāzes uzņēmumiem, kas nav sistēmas vai saistīta uzņēmuma īpašnieki un/vai operatori.

20. pants

Pieeja gāzes piegādes tīkliem

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka dabasgāzes uzņēmumi un tiesīgie patērētāji neatkarīgi no to atrašanās vietas var piekļūt gāzes piegādes tīkliem, tostarp objektiem, kas sniedz tehniskos pakalpojumus, kuri ir saistīti ar šo pieeju, saskaņā ar šo pantu, izņemot šo tīklu un objektu sastāvdaļas, ko izmanto vietējās ražošanas darbībām tur, kur gāzi iegūst. Pasākumus dara zināmus Komisijai saskaņā ar 33. panta noteikumiem.

2. Šā panta 1. punktā minēto pieeju nodrošina tādā veidā, kādā to noteikusi dalībvalsts saskaņā ar attiecīgajiem tiesību aktiem. Dalībvalstis par mērķi izvirza taisnīgu un atklātu pieeju, konkurētspējīga dabasgāzes tirgus izveidi un izvairīšanos no dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas, ņemot vērā piegāžu drošību un regularitāti, pieejamo vai attiecīgi iegūstamo jaudu un vides aizsardzību. Var ņemt vērā arī turpmāko:

- a) vajadzība atteikt pieeju, ja tehniskās specifikācijas nav savietojamas, un šo nesavietojamību nav iespējams novērst pieņemamā veidā;
- b) vajadzība izvairīties no grūtībām, ko nav iespējams novērst pieņemamā veidā un kas varētu traucēt efektīvu kārtējo un plānoto ogļūdeņražu ieguvu nākotnē, tostarp no gāzes laukiem ar zemu ekonomisku dzīvotspēju;
- c) vajadzība ievērot gāzes piegādes tīkla īpašnieka vai operatora pienācīgi pamatotas vajadzības attiecībā uz gāzes transportēšanu un pārstrādi, kā arī pārējo gāzes piegādes tīkla vai attiecīgo pārstrādes vai apstrādes objektu lietotāju intereses, kas var būt skartas;

d) vajadzība piemērot tiesību aktus un administratīvas procedūras atbilstīgi Kopienas tiesību aktiem, lai izsniegtu atļauju ražošanai vai gāzes piegādes tīklu attīstīšanai.

3. Dalībvalstis nodrošina to, ka darbojas strīdu izšķiršanas sistēma, tostarp iestāde, kas nav atkarīga no iesaistītajām pusēm un kam ir pieejama visa attiecīgā informācija, lai varētu paātrināti izšķirt strīdus, kas attiecas uz pieeju gāzes piegādes tīkliem, ņemot vērā 2. punktā minētos kritērijus un to personu skaitu, kas varētu iesaistīties pārrunās par pieeju attiecīgajiem tīkliem.

4. Pārrobežu strīdu gadījumā piemēro tās dalībvalsts strīdu izšķiršanas sistēmu, kuras jurisdikcijā atrodas gāzes pievades tīkls, kam pieeja ir atteikta. Ja pārrobežu strīdu gadījumā attiecīgā sistēma ir vairāk nekā vienas dalībvalsts kompetencē, attiecīgās dalībvalstis apspriežas, lai nodrošinātu šīs direktīvas noteikumu konsekventu piemērošanu.

21. pants

Pieejas atteikšana

1. Dabasgāzes uzņēmumi var atteikt pieeju sistēmai, pamatojot to ar jaudas trūkumu vai ar to, ka pieeja sistēmai neļaus tiem pildīt 3. panta 2. punktā minētās sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, kas tiem uzliktas, vai pamatojoties uz nopietnām ekonomiskām un finansiālām grūtībām ar *take-or-pay* līgumiem, ņemot vērā 27. pantā minētos kritērijus un procedūras un dalībvalsts izvēlēto alternatīvu saskaņā ar minētā panta 1. punktu. Šāds atteikums ir pienācīgi jāpamato.

2. Dalībvalstis var veikt nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka dabasgāzes uzņēmums, kas atsaka pieeju sistēmai, pamatojoties uz jaudas trūkumu vai pieslēguma trūkumu, veic vajadzīgos uzlabojumus, ciktāl tas ir ekonomiski izdevīgi, vai arī tad, ja potenciālais patērētājs ir gatavs maksāt par šiem uzlabojumiem. Dalībvalstis veic attiecīgos pasākumus, ja tās piemēro 4. panta 4. punktu.

22. pants

Jauna infrastruktūra

1. Uz nozīmīgāko jauno gāzes infrastruktūru, t.i., starpsavienojumiem dalībvalstu starpā, SDG un uzglabāšanas objektiem pēc pieprasījuma var neattiecināt 18., 19., 20. panta un 25. panta 2., 3. un 4. punkta noteikumus saskaņā ar šādiem nosacījumiem:

- a) investīcijām jāuzlabo konkurence gāzes piegādes jomā un jāuzlabo piegāžu drošība;

- b) ar investīcijām saistītais risks ir tāds, ka investīcijas nebūtu veiktas, ja netiktu piešķirts atbrīvojums;
- c) infrastruktūrai jābūt tādas fiziskas vai juridiskas personas īpašumā, kas vismaz pēc sava juridiskā statusa ir nošķirta no sistēmas operatoriem, kuru sistēmās šī infrastruktūra tiks ierīkota;
- d) minētās infrastruktūras lietotājiem ir jāmaksā par lietošanu;
- e) izņēmuma piešķiršana nekaitē iekšējā gāzes tirgus konkurencei vai efektīvai funkcionēšanai, vai tās regulētās sistēmas efektīvai funkcionēšanai, kurai infrastruktūra ir pieslēgta.

2. Šā panta 1. punktu piemēro arī būtiskiem jaudas palielinājumiem esošajā infrastruktūrā un šādas infrastruktūras izmaiņām, kas ļauj attīstīt jaunus gāzes piegādes avotus.

- 3. a) Pārvaldes iestāde, kas minēta 25. pantā, konkrētos gadījumos var pieņemt lēmumu par 1. un 2. punktā minētā izņēmuma piešķiršanu. Dalībvalstis tomēr var paredzēt, ka pārvaldes iestādes iesniedz attiecīgajai dalībvalstu iestādei savu atzinumu par atbrīvojuma lūgumu, un šī iestāde pieņem oficiālu lēmumu. Šo atzinumu publicē kopā ar lēmumu;
- b) i) Atbrīvojums var attiekties uz visu vai daļu no jaunās infrastruktūras, esošās infrastruktūras ar būtiski palielinātu jaudu vai esošās infrastruktūras modifikācijām;
- ii) pieņemot lēmumu par atbrīvojuma piešķiršanu, katrā konkrētajā gadījumā aplūko vajadzību uzlikt nosacījumus, kas attiecas uz atbrīvojuma ilgumu un nediskriminējošu pieeju starpsavienojumam;
- iii) pieņemot lēmumu par šajā apakšpunktā minētajiem nosacījumiem, jo īpaši ņem vērā līgumu termiņu, ierīkojamo papildu jaudu vai esošās jaudas modifikācijas, projekta grafiku un apstākļus valstī;

- c) piešķirot atbrīvojumu, attiecīgā iestāde var pieņemt lēmumu par jaudas vadības un sadales noteikumiem un mehānismiem, ciktāl tas nekavē ilgtermiņa līgumu izpildi;
- d) lēmumu par atbrīvojuma piešķiršanu, tostarp b) apakšpunktā minētos nosacījumus, pienācīgi pamato un publicē;
- e) starpsavienojuma gadījumā lēmumus par atbrīvojumu pieņem pēc apspriešanās ar citām dalībvalstīm vai attiecīgajām pārvaldes iestādēm.

4. Kompetentā iestāde nekavējoties dara zināmu lēmumu par atbrīvojumu Komisijai, un iesniedz tai visu attiecīgo informāciju par lēmumu. Šo informāciju Komisijai var iesniegt apkopotā veidā, lai Komisija varētu pieņemt pamatotu lēmumu.

Jo īpaši sniedz šādu informāciju:

- a) sīki izklāstīti iemesli, uz kuru pamata pārvaldes iestāde vai dalībvalsts ir piešķirusi atbrīvojumu, tostarp visa finanšu informācija, kas pamato šāda atbrīvojuma nepieciešamību;
- b) veiktā analīze attiecībā uz ietekmi, kādu atbrīvojums atstās uz konkurenci un iekšējā gāzes tirgus efektīvu funkcionēšanu un kas izriet no atbrīvojuma piešķiršanas;
- c) iemesli, kāpēc atbrīvojums attiecas tieši uz tādu laika posmu un attiecīgās gāzes infrastruktūras kopējās jaudas daļu;
- d) ja atbrīvojums attiecas uz starpsavienojumu – rezultāti, kādi bijuši apspriedei ar attiecīgajām dalībvalstīm vai pārvaldes iestādēm;
- e) infrastruktūras ieguldījums gāzes piegādes diversifikācijā.

Divu mēnešu laikā pēc paziņojuma saņemšanas Komisija var lūgt pārvaldes iestādi vai attiecīgo dalībvalsti grozīt vai atcelt lēmumu par atbrīvojuma piešķiršanu. Divu mēnešu termiņu var pagarināt par vienu papildu mēnesi, ja Komisija prasījusi papildu informāciju.

Ja pārvaldes iestāde vai attiecīgā dalībvalsts neizpilda šo lūgumu četru nedēļu laikā, galīgo lēmumu pieņem saskaņā ar 30. panta 2. punktā minēto procedūru.

Komisija ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli svarīgu informāciju.

23. pants

Tirgus atvērtība un savstarpīgums

- 1. Dalībvalstis nodrošina to, ka tiesīgie patērētāji:
 - a) līdz 2004. gada 1. jūlijam ir tie tiesīgie patērētāji, kas norādīti Direktīvas 98/30/EK 18. pantā. Dalībvalstis katru gadu līdz 31. janvārim publicē šo tiesīgo patērētāju definīcijas kritērijus;
 - b) vēlākais no 2004. gada 1. jūlija – visi patērētāji, kas nav patērētāji māsaiņniecībās;
 - c) no 2007. gada 1. jūlija – visi patērētāji.

2. Lai nepieļautu nelīdzsvarotu gāzes tirgus atvēršanu:

- a) neaizliedz līgumus par piegādi tiesīgam patērētājam citas dalībvalsts sistēmā, ja patērētāju uzskata par tiesīgu abās šajās sistēmās;
- b) ja a) apakšpunktā minētos darījumus atsaka, jo patērētājs ir tiesīgs tikai vienā no abām sistēmām, ņemot vērā stāvokli tirgū un kopējās intereses, Komisija var likt atsacītājai pusei veikt vajadzīgo gāzes piegādi pēc vienas no to dalībvalstu pieprasījuma, kurā atrodas abas sistēmas.

24. pants

Tiešās līnijas

1. Dalībvalstis veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu to, ka:

- a) dabasgāzes uzņēmumi, kas veic uzņēmējdarbību to teritorijā, varētu veikt piegādes tiesīgajiem patērētājiem, izmantojot tiešu līniju;
- b) visi tiesīgie patērētāji to teritorijā varētu tikt apgādāti no dabasgāzes uzņēmumiem, izmantojot tiešu līniju.

2. Ja tiešo līniju celtniecībai vai ekspluatācijai ir vajadzīga atļauja (piemēram, licence, atļauja, koncesija, piekrišana vai apstiprinājums), dalībvalstis vai to norīkota kompetenta iestāde nosaka kritērijus, ar kādiem piešķir atļaujas minēto līniju celtniecībai vai ekspluatāšanai to teritorijā. Šiem kritērijiem jābūt objektīviem, pārredzamiem un nediskriminējošiem.

3. Atļaujas izsniegšanu tiešās līnijas celtniecībai dalībvalstis var padarīt atkarīgu no atteikuma atļaut pieeju sistēmai saskaņā ar 21. pantu vai strīda izšķiršanas procedūras uzsākšanas saskaņā ar 25. pantu.

25. pants

Pārvaldes iestādes

1. Dalībvalstis norīko vienu vai vairākas kompetentas iestādes, kas darbojas kā pārvaldes iestādes. Šīs iestādes ir pilnībā neatkarīgas no gāzes nozarē valdošajām interesēm. Piemērojot šo pantu, tās ir atbildīgas vismaz par to, lai tirgū nebūtu diskriminācijas, kā arī par efektīvas tirgus konkurences un efektīvas tirgus funkcionēšanas nodrošināšanu, un jo īpaši tās kontrolē

a) starpsavienojuma jaudas vadības un sadales noteikumus – kopā ar to dalībvalstu pārvaldes iestādi vai iestādēm, kurās ir šāds starpsavienojums;

b) visus mehānismus, kas paredzēti jaudas noslogotības problēmas risināšanai valstu gāzes sistēmā;

c) laiku, ko pārvades un sadales sistēmu operatori tērē, lai izveidotu pieslēgumus un veiktu remontu;

d) pārvades un sadales sistēmu operatoru publicēto attiecīgo informāciju par starpsavienojumiem, tīklu izmantošanu un jaudas sadalījumu ieinteresētajām pusēm, ņemot vērā vajadzību uzskatīt neapkopotu informāciju par komerciāli konfidenciālu informāciju;

e) efektīvu atsevišķu uzskaites kārtošānu, kā minēts 17. pantā, lai nepieļautu pārvades, sadales, uzglabāšanas, SDG un piegādes darbību šķērssubsidēšanu;

f) nosacījumus attiecībā uz pieeju uzglabāšanai, saspiestas gāzes uzglabāšanai sistēmā un citiem papildpakalpojumiem, kas paredzēti 19. pantā;

g) apjomu, kādā pārvades un sadales sistēmu operatori pilda savus uzdevumus saskaņā ar 8. un 12. pantu;

h) pārredzamības un konkurences līmeni.

Iestādes, kas izveidotas saskaņā ar šo pantu, publicē gada ziņojumu par savu a) līdz h) apakšpunktā minēto kontroles darbību rezultātiem.

2. Pārvaldes iestādes ir atbildīgas vismaz par tās metodikas noteikšanu vai apstiprināšanu pirms stāšanās spēkā, ko izmanto, lai aprēķinātu vai paredzētu noteikumus un nosacījumus:

a) attiecībā uz pieslēgumu un pieeju valsts tīkliem, tostarp pārvades un sadales tarifus, kā arī noteikumus, nosacījumus un tarifus pieejai SDG iekārtām. Šie tarifi vai metodika ir tādi, kas dod iespēju veikt vajadzīgās investīcijas tīklā un SDG iekārtās tādā veidā, ka tās nodrošina tīklu un SDG iekārtu dzīvotspēju;

b) attiecībā uz līdzsvarošanas pakalpojumu nodrošināšanu.

3. Neatkarīgi no 2. punkta dalībvalstis var paredzēt, ka pārvaldes iestādes oficiāla lēmuma pieņemšanai iesniedz attiecīgajai dalībvalsts iestādei tarifus vai vismaz minētajā punktā norādīto metodiku, kā arī 4. punktā minētās modifikācijas. Tādā gadījumā attiecīgajai iestādei ir pilnvaras vai nu apstiprināt vai noraidīt pārvaldes iestādes iesniegto lēmuma projektu.

Šos tarifus vai metodiku vai tās modifikācijas publicē kopā ar lēmumu par oficiālu apstiprināšanu. Publicē arī visus oficiālos lēmuma projekta noraidījumus, tostarp noraidījuma pamatojumu.

4. Pārvaldes iestādes ir pilnvarotas vajadzības gadījumā pieprasīt pārvaldes, SDG un sadales sistēmas operatoriem grozīt noteikumus un nosacījumus, tostarp 1., 2. un 3. punktā minētos tarifus un metodiku, lai nodrošinātu to samērīgumu un nediskriminējošu piemērošanu.

5. Visas personas, kam ir sūdzības par pārvaldes, SDG vai sadales sistēmas operatoru sakarā ar 1., 2. un 4. punktā un 19. pantā minētajiem jautājumiem, var iesniegt sūdzību pārvaldes iestādei, kas – rīkojoties kā strīdu izšķiršanas iestāde – pasludina lēmumu divu mēnešu laikā pēc sūdzības saņemšanas. Šo laikposmu var pagarināt par diviem mēnešiem, ja pārvaldes iestādes ievāc papildu informāciju. Šo laikposmu var pagarināt ar sūdzības iesniedzēja piekrišanu. Šim lēmumam ir saistošs raksturs, ja vien to neatceļ un kamēr to neatceļ apelācijas ceļā.

6. Visas puses, kas ir iesaistītas un kam ir tiesības iesniegt sūdzību par lēmumu saistībā ar metodiku saskaņā ar 2., 3. vai 4. punktu, vai, ja pārvaldes iestādei ir pienākums apspriesties par ierosināto metodiku, var vēlākais divos mēnešos vai īsākā laikā, ko paredz dalībvalstis, pēc lēmuma vai lēmuma priekšlikuma publicēšanas iesniegt sūdzību tā pārskatīšanas nolūkā. Šādai sūdzībai nav atliekoša efekta.

7. Dalībvalstis veic pasākumus, lai nodrošinātu to, ka pārvaldes iestādes var pildīt savus 1. līdz 5. punktā minētos pienākumus efektīvi un ātri.

8. Dalībvalstis izveido atbilstīgus un efektīvus regulēšanas, kontroles un pārredzamības mehānismus, lai izvairītos no dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas, jo īpaši kaitējot patērētājiem, un no cenu nosīšanas. Šajos mehānismos ņem vērā Līguma noteikumus un īpaši tā 82. pantu.

9. Dalībvalstis nodrošina to, ka tiek veikti atbilstīgi pasākumi, tostarp administratīvu lietu vai kriminālprocesa uzsākšana atbilstīgi valsts tiesību aktiem, pret fiziskām un juridiskām personām, kas atbildīgas gadījumos, kad nav ievēroti šajā direktīvā paredzētie konfidencialitātes noteikumi.

10. Pārrobežu strīda gadījumā strīda izšķirēja iestāde ir pārvaldes iestāde, kuras kompetencē ietilpst sistēmas operators, kas atsauc sistēmas izmantošanu vai pieeju tai.

11. Sūdzības, kas minētas 5. un 6. punktā, neskar apelācijas tiesību izmantošanu saskaņā ar Kopienas un attiecīgo valstu tiesību aktiem.

12. Attiecīgo valstu pārvaldes iestādes sekmē iekšējā tirgus attīstību un vienlīdzīgas konkurences apstākļus, pārredzamā veidā sadarbojoties savā starpā un ar Komisiju.

VII NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

26. pants

Drošības pasākumi

1. Ja enerģētikas tirgū rodas pēkšņa krīze vai ir apdraudēta persona, aparātu vai iekārtu fiziskā drošība vai drošība vai sistēmas integritāte, dalībvalsts var īstenot nepieciešamos pagaidu drošības pasākumus.

2. Tādiem pasākumiem iespējami mazāk jātraucē iekšējā tirgus darbība, un tie nedrīkst būt plašāki nekā noteikti nepieciešams, lai novērstu pēkšņās grūtības.

3. Attiecīgā dalībvalsts par šiem pasākumiem nekavējoties paziņo pārējām dalībvalstīm un Komisijai, kas var nolemt, ka attiecīgajai dalībvalstij jāgroza vai jāatceļ šie pasākumi, ciktāl tie izkropļo konkurenci un nelabvēlīgi ietekmē tirdzniecību pret vispārējām interesēm.

27. pants

Atkāpes attiecībā uz *take-or-pay* saistībām

1. Ja dabasgāzes uzņēmums sastopas vai uzskata, ka sastapsies ar nopietnām ekonomiskām un finansiālām grūtībām sakarā ar *take-or-pay* saistībām, ko tas uzņēmis vienā vai vairākos gāzes iegādes līgumos, attiecīgajai dalībvalstij vai norīkotajai kompetentajai iestādei var iesniegt pieteikumu piešķirt pagaidu atkāpi no 18. panta noteikumu piemērošanas. Saskaņā ar dalībvalstu izvēli pieteikumus var iesniegt individuāli vai nu pirms vai pēc sistēmas pieejas atteikuma. Dalībvalstis var arī ļaut, lai dabasgāzes uzņēmums izvēlas, vai iesniegt pieteikumu pirms vai pēc sistēmas pieejas atteikuma. Ja dabasgāzes uzņēmums ir atteicis pieeju, pieteikumu iesniedz nekavējoties. Pieteikumiem pievieno visu atbilstīgo informāciju par problēmas raksturu un apjomu un gāzes uzņēmuma centieniem atrisināt problēmu.

Ja nav pieejami pieņemami alternatīvi risinājumi, kā arī, ņemot vērā 3. punkta noteikumus, dalībvalsts vai norīkotā kompetentā iestāde var pieņemt lēmumu par atkāpes piešķiršanu.

2. Dalībvalsts vai norīkotā kompetentā iestāde tūlīt Komisijai dara zināmu savu lēmumu piešķirt atkāpi, kā arī visu atbilstīgo informāciju, kas attiecas uz atkāpi. Šo informāciju Komisijai var iesniegt apkopotā veidā, lai Komisija varētu pieņemt pamatotu lēmumu. Astoņu nedēļu laikā pēc šā paziņojuma saņemšanas Komisija var lūgt attiecīgo dalībvalsti vai norīkoto kompetento iestādi grozīt vai atcelt lēmumu par atkāpes piešķiršanu.

Ja dalībvalsts vai norīkotā kompetentā iestāde neizpilda šo lūgumu četru nedēļu laikā, galīgo lēmumu pieņem paātrināti saskaņā ar 30. panta 2. punktā minēto procedūru.

Komisija ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli svarīgu informāciju.

3. Pieņemot lēmumu par 1. punktā minētajām atkāpēm, dalībvalsts vai norīkotā kompetentā iestāde un Komisija jo īpaši ņem vērā šādus kritērijus:

- a) mērķis izveidot konkurētspējīgu gāzes tirgu;
- b) vajadzība izpildīt sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības un nodrošināt piegāžu drošību;
- c) dabasgāzes uzņēmuma stāvoklis gāzes tirgū un konkurences pašreizējais stāvoklis šajā tirgū;
- d) tas, cik nopietnas ir ekonomiskās un finansiālās grūtības, ar ko sastapušies dabasgāzes uzņēmumi un gāzes pārvades uzņēmumi vai tiesīgie patērētāji;
- e) attiecīgā līguma vai līgumu parakstīšanas datumi un darbības termiņi, tostarp tas, cik lielā mērā tajos iestrādātas iespējamās izmaiņas tirgū;
- f) centieni atrast problēmas atrisinājumu;
- g) tas, cik lielā mērā, ņemot vērā šīs direktīvas noteikumus, uzņēmums ir varējis pamatoti paredzēt nopietnu grūtību rašanos, uzņemoties attiecīgās *take-or-pay* saistības;
- h) pakāpe, kādā sistēmas ir saistītas ar citām sistēmām, un šo sistēmu savstarpējā izmantojamība;
- i) ietekme, kādu atkāpes piešķiršana atstās uz šīs direktīvas pareizu piemērošanu attiecībā uz iekšējā dabasgāzes tirgus netraucētu darbību.

Lēmumam par lūgumu piešķirt atkāpi attiecībā uz *take-or-pay* līgumiem, kas noslēgti pirms šīs direktīvas stāšanās spēkā, nav jārada situācija, kad ir neiespējami atrast alternatīvu izeju, kas ir ekonomiski dzīvotspējīga. Jebkurā gadījumā uzskata, ka nopietnas grūtības nepastāv, ja dabasgāzes pārdošanas apjomi nav mazāki par minimālajām patēriņa garantijām, kas ietvertas gāzes iegādes *take-or-pay* līgumos vai ciktāl attiecīgo gāzes iegādes *take-or-pay* līgumu var pielāgot, vai dabasgāzes uzņēmums var atrast alternatīvu izeju.

4. Dabasgāzes uzņēmumi, kam nav piešķirtas 1. punktā minētā atkāpes, neatsaka vai vairs neatsaka pieeju sistēmai sakarā ar *take-or-pay* saistībām, ko tas uzņēmis gāzes iegādes līgumā. Dalībvalstis nodrošina to, ka tiek ievēroti attiecīgie VI nodaļas noteikumi, proti, 18. līdz 25. panta noteikumi.

5. Visas atkāpes, ko piešķir saskaņā ar iepriekšminētajiem noteikumiem, pienācīgi pamato. Komisija lēmumus publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

6. Piecu gadu laikā pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā Komisija iesniedz pārskata ziņojumu par pieredzi, kas uzkrāta, piemērojot šo pantu, lai Eiropas Parlaments un Padome savlaicīgi varētu apsvērt vajadzīgos pielāgojumus.

28. pants

Jaunais un izolētais tirgus

1. Dalībvalstis, kam nav tieša pieslēguma citu dalībvalstu savstarpēji savienotai sistēmai un kam ir tikai viens galvenais ārējais piegādātājs, var izdarīt atkāpi no šīs direktīvas 4., 9., 23. un/vai 24. panta. Par galveno piegādātāju uzskata piegādātāju, kura tirgus daļa ir lielāka par 75 %. Šī atkāpe automātiski zaudē spēku, tiklīdz vairs nav spēkā vismaz viens no šiem nosacījumiem. Par visām šādām atkāpēm ziņo Komisijai.

2. Dalībvalsts, kas atzīta par jaunu tirgu un kas sakarā ar šīs direktīvas īstenošanu sastaptos ar nopietnām problēmām, var izdarīt atkāpi no šīs direktīvas 4., 7. panta, 8. panta 1. un 2. punkta, 9., 11. panta, 12. panta 5. punkta, 13., 17., 18. panta, 23. panta 1. punkta un/vai 24. panta. Šī atkāpe automātiski zaudē spēku, tiklīdz dalībvalsti vairs neuzskata par jaunu tirgu. Par visām šādām atkāpēm ziņo Komisijai.

3. Dienā, kas spēku zaudē 2. punktā minētā atkāpe, tiesīgo patērētāju definēšanas rezultātā tirgus atvērums jābūt vismaz 33 % no kopējā gāzes patēriņa gadā attiecīgās valsts gāzes tirgū. Divus gadus vēlāk – 23. panta 1. punkta b) apakšpunktu un trīs gadus vēlāk – 23. panta 1. punkta c) apakšpunktu. Līdz 23. panta 1. punkta b) apakšpunkta piemērošanai 2. punktā minētā dalībvalsts var

nolemt nepiemērot 18. pantu, ciktāl tas attiecas uzpapildpakalpojumiem un pagaidu uzglabāšanu, kas saistīta ar pārvēršanu atpakaļ gāzē, un uz tās sekojošo piegādi pārvades sistēmai.

4. Ja šīs direktīvas īstenošana varētu radīt būtiskas problēmas dalībvalsts ierobežotā ģeogrāfiskā teritorijā un jo īpaši saistībā ar pārvades un nozīmīgas sadales infrastruktūras attīstību, dalībvalsts var lūgt Komisiju uz laiku piešķirt atkāpi no 4. panta, 7. panta, 8. panta 1. un 2. punkta, 9. panta, 11. panta, 12. panta 5. punkta, 13. panta, 17. panta, 18. panta, 23. panta 1. punkta un/vai 24. panta noteikumu izpildes, lai veicinātu investīciju ieplūdi un attīstītu šo teritoriju.

5. Komisija var piešķirt 4. punktā minēto atkāpi, jo īpaši ņemot vērā šādus kritērijus:

- vajadzība pēc investīcijām infrastruktūrā, ko nebūtu ekonomiski izdevīgi ekspluatēt tirgus konkurences apstākļos,
 - vajadzīgo investīciju līmenis un investīciju atmaksāšanās izredzes,
 - gāzes sistēmas lielums un attīstības pakāpe attiecīgajā teritorijā,
 - attiecīgā gāzes tirgus perspektīvas,
 - attiecīgā reģiona vai teritorijas ģeogrāfiskie izmēri un iezīmes, un sociāli ekonomiskie un demogrāfiskie faktori.
- a) Attiecībā uz gāzes infrastruktūru, kas nav sadales infrastruktūra, var piešķirt atkāpi, ja attiecīgajā teritorijā nav izveidota gāzes infrastruktūra vai tā ir izveidota pirms mazāk nekā 10 gadiem. Pagaidu atkāpe nedrīkst pārsniegt 10 gadus, sākot no tā laika, kad veic pirmo gāzes piegādi šajā teritorijā.
- b) Sadales infrastruktūrai atkāpi var piešķirt uz laiku, kas nedrīkst pārsniegt 20 gadus attiecībā uz sadales infrastruktūru, sākot no pirmās gāzes piegādes šajā teritorijā, izmantojot minēto sistēmu.

6. Luksemburga var izmantot atkāpi no 8. panta 3. punkta un 9. panta piecus gadus, sākot no 2004. gada 1. jūlija. Šo atkāpi pārskata pirms piecu gadu laikposma beigām un visus lēmumus par atbrīvojuma piemērošanu uz nākamajiem pieciem gadiem pieņem saskaņā ar 30. panta 2. punktā minēto procedūru. Par visām šādām atkāpēm jāziņo Komisijai.

7. Komisija informē dalībvalstis par pieteikumiem, kas iesniegti saskaņā ar 4. punktu pirms lēmuma pieņemšanas, ievērojot 5. punktu un ņemot vērā prasību ievērot konfidencialitāti. Šo lēmumu, kā arī 1. un 2. punktā minētās atkāpes publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

8. Grieķija var izdarīt atkāpi no šīs direktīvas 4., 11., 12., 13., 18., 23. un/vai 24. panta ģeogrāfiskajos apgabalos un uz laiku, kas norādīts tās izdotajās licencēs pirms 2002. gada 15. marta un saskaņā ar Direktīvu 98/30/EK, lai attīstītu un ekskluzīvi izmantotu sadales tīklus dažos ģeogrāfiskos apgabalos.

29. pants

Pārskatīšanas procedūra

Ja 31. panta 3. punktā minētajā ziņojumā ir secināts, ka – ņemot vērā efektīvo veidu, kādā dalībvalsts nodrošina pieeju tīklam, kas veido pilnībā efektīvu, nediskriminējošu un netraucētu pieeju tīklam – Komisijas secinājums ir, ka dažas šajā direktīvā noteiktās uzņēmumu saistības (tostarp tās, kas attiecas uz sadales sistēmas operatoru juridisko nošķiršanu) nav samērojamas ar izvirzīto mērķi, attiecīgā dalībvalsts var iesniegt lūgumu Komisijai atbrīvot to no attiecīgās prasības piemērošanas.

Dalībvalsts šo lūgumu nekavējoties dara zināmu Komisijai, kopā ar to iesniedzot visu vajadzīgo informāciju, lai pierādītu, ka ziņojumā izdarītais secinājums par efektīvu pieeju tīklam būs spēkā arī turpmāk.

Trīs mēnešu laikā pēc paziņojuma saņemšanas Komisija pieņem atzinumu par attiecīgās dalībvalsts lūgumu un attiecīgā gadījumā iesniedz priekšlikumus Eiropas Parlamentam un Padomei, lai grozītu attiecīgos direktīvas noteikumus. Priekšlikumos attiecībā uz direktīvas grozījumiem Komisija var ierosināt atbrīvot attiecīgo valsti no konkrētu prasību izpildes ar noteikumu, ka dalībvalsts attiecīgi īsteno vienlīdz efektīvus pasākumus.

30. pants

Komiteja

1. Komisijai palīdz komiteja.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, tad piemēro Lēmuma 1999/468/EK 3. un 7. pantu, ņemot vērā minētā lēmuma 8. panta noteikumus.

3. Komiteja pieņem savu reglamentu.

31. pants

Ziņojumu sagatavošana

1. Komisija uzrauga un pārskata šīs direktīvas piemērošanu un iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei vispārīgu progresu ziņojumu līdz pirmā gada beigām pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā un pēc tam to iesniedz katru gadu. Ziņojumā ir vismaz šādi dati:

- a) uzkrātā pieredze un gūtie panākumi pilnīga un pilnībā funkcionējoša iekšējā dabasgāzes tirgus izveidošanā un šķēršļi, kas vēl saglabājušies šajā sakarā, tostarp tirgus dominējošā stāvokļa aspekti, koncentrācija tirgū, cenu nosīšana vai pret konkurenci vērsta darbība;
- b) saskaņā ar šo direktīvu piešķirtās atkāpes, tostarp 13. panta 2. punktā paredzētās atkāpes īstenošana, lai iespējami pārskatītu attiecīgo sliksni;
- c) ciktāl ir izdevies ar šajā direktīvā paredzētajām nošķiršanas un tarifkācijas prasībām nodrošināt taisnīgu un nediskriminējošu pieeju Kopienas gāzes sistēmai un līdzvērtīgu konkurences līmeni, kā arī tas, kā gāzes tirgus atvēršana patērētājiem ir ietekmējusi ekonomiku, vidu un sociālos apstākļus;
- d) to jautājumu izskatīšana, kas attiecas uz sistēmas jaudas apjomiem un dabasgāzes piegāžu drošību Kopienā, un jo īpaši esošais un plānotais līdzsvars starp pieprasījumu un piedāvājumu, ņemot vērā apmaiņas fizisko jaudu starp teritorijām un uzglabāšanas attīstību (tostarp jautājums par tirgus regulēšanas samērīgumu šajā jomā);
- e) īpašas uzmanības pievēršana dalībvalstu pasākumiem, ko tās veic, lai risinātu ar maksimālu pieprasījumu saistītus jautājumus un viena vai vairāku piegādātāju iztrūkumu;
- f) gūto panākumu vispārīgs novērtējums attiecībā uz divpusējām attiecībām ar trešām valstīm, kas iegūst un eksportē vai transportē dabasgāzi, tostarp šo trešo valstu panākumu tirgus integrācijā, tirdzniecībā un pieejā tīkliem;
- g) iespējamā vajadzība pēc saskaņošanas prasībām, kas nav saistītas ar šīs direktīvas noteikumiem.

Attiecīgā gadījumā šajā ziņojumā var iekļaut ieteikumus un pasākumus, kas vērsti pret tirgus dominējošā stāvokļa un tirgus koncentrācijas negatīvo ietekmi.

2. Reizi divos gados 1. punktā minētajā ziņojumā jāietver arī to dažādo dalībvalstu pasākumu analīze, ko tās veikušas, lai izpildītu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, kā arī šo pasākumu efektivitātes un jo īpaši to ietekmes uz konkurenci gāzes tirgū izskatīšana. Attiecīgā gadījumā ziņojumā var iekļaut ieteikumus attiecībā uz pasākumiem, kas jāveic valstīs, lai panāktu augstus sabiedrisko pakalpojumu standartus, vai pasākumiem, kas paredzēti tirgus bloķēšanas nepieļaušanai.

3. Ne vēlāk kā 2006. gada 1. janvārī Komisija nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei sīki izstrādātu ziņojumu, kurā izklāstīts paveiktais darbs iekšējā gāzes tirgus izveidošanā. Šajā ziņojumā jo īpaši informē par:

- nediskriminējošas tīkla pieejas esamību,
- efektīvu regulēšanu,
- savstarpēji savienotas infrastruktūras attīstību, tranzīta apstākļiem un piegāžu drošību Kopienā,
- to, ciktāl pilnu labumu no tirgus atvēršanas gūst mazie uzņēmumi un mājsaimniecības, jo īpaši attiecībā uz sabiedrisko pakalpojumu standartiem,
- to, ciktāl tirgus praksē ir atvērts efektīvai konkurencei, tostarp tirgus dominējošā stāvokļa, tirgus koncentrācijas un cenu nosīšanas vai pret konkurenci vērsta darbības aspekti,
- to, ciktāl patērētāji faktiski maina piegādātājus un no jauna vienojas par tarifiem,
- cenu attīstību, tostarp piegādes cenu attīstību saistībā ar tirgus atvēršanas pakāpi,
- to, vai trešām personām ir nodrošināta efektīva un nediskriminējoša pieeja gāzes uzglabāšanai, ja tas ir tehniski un/vai ekonomiski vajadzīgs, lai nodrošinātu efektīvu pieeju sistēmai,
- pieredzi, kas uzkrāta šīs direktīvas piemērošanā, ciktāl tas attiecas uz sistēmu operatoru neatkarību vertikāli integrētos uzņēmumos, un vai papildus funkcionālās neatkarības un grāmatvedības nošķiršanas pasākumiem ir izstrādāti citi pasākumi, kuru iedarbība ir līdzvērtīga juridiskās nošķiršanas iedarbībai.

Attiecīgā gadījumā Komisija iesniedz priekšlikumus Eiropas Parlamentam un Padomei, jo īpaši, lai garantētu augstus sabiedrisko pakalpojumu standartus.

Attiecīgā gadījumā Komisija iesniedz priekšlikumus Eiropas Parlamentam un Padomei, jo īpaši, lai nodrošinātu sadales sistēmu operatoru pilnu un efektīvu neatkarību līdz 2007. gada 1. jūlijam. Vajadzības gadījumā šie priekšlikumi atbilstīgi konkurences tiesību aktiem attiecas arī uz pasākumiem, ar ko risina tirgus dominējošais stāvokļa, tirgus koncentrācijas un cenu nosišanas vai pret konkurenci vērstas darbības jautājumus.

32. pants

Atcelšana

1. Direktīvu 91/296/EEK atceļ no 2004. gada 1. jūlija, neskarot līgumus, kas noslēgti, ievērojot Direktīvas 91/296/EEK 3. panta 1. punktu, kas ir spēkā arī turpmāk un kas ir jāpilda saskaņā ar minētās direktīvas noteikumiem.

2. No 2004. gada 1. jūlija atceļ Direktīvu 98/30/EK, neskarot dalībvalstu pienākumus sakarā ar minētās direktīvas pārņemšanas un piemērošanas termiņiem. Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu, un tās ir jālasa saskaņā ar korelācijas tabulu B pielikumā.

33. pants

Īstenošana

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai vēlākais līdz 2004. gada 1. jūlijam izpildītu šīs direktīvas prasības. Par to dalībvalstis tūlīt informē Komisiju.

2. Dalībvalstis var atlikt 13. panta 1. punkta īstenošanu līdz 2007. gada 1. jūlijam. Tas neskar 13. panta 2. punktā ietvertās prasības.

3. Kad dalībvalstis pieņem šos pasākumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarāmas šādas atsauces.

34. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

35. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 2003. gada 26. jūnijā

Eiropas Parlamenta vārdā —

priekšsēdētājs

P. COX

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs

A. TSOCHATZOPOULOS

A PIELIKUMS

Patērētāju aizsardzības pasākumi

Neskarot Kopienas noteikumus attiecībā uz patērētāju aizsardzību, jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/7/EK ⁽¹⁾ un Padomes Direktīvu 93/13/EK ⁽²⁾, 3. pantā minētie pasākumi ir paredzēti tam, lai nodrošinātu to, ka patērētāji:

- a) ir tiesīgi slēgt līgumu ar gāzes piegādātāju, kurā norādīta:
- piegādātāja identitāte un adrese,
 - sniedzamie pakalpojumi, piedāvātā pakalpojuma kvalitātes līmeņi, kā arī sākotnējās pieslēgšanas laiks,
 - ja piedāvā, tad piedāvātie uzturēšanas pakalpojumu veidi,
 - līdzekļi, ar kādiem var iegūt jaunāko informāciju par visiem piemērojamiem tarifiem un uzturēšanas maksu,
 - līguma darbības ilgums, pakalpojumu un līguma atjaunošanas un pārtraukšanas noteikumi, tiesības atteikties no līguma,
 - kompensācijas un atlīdzības noteikumi, kas piemērojami, ja līguma iekļautie pakalpojuma kvalitātes līmeņi nav ievēroti,
 - strīdu izšķiršanas procedūru uzsākšanas metodes saskaņā ar f) apakšpunktu.

Nosacījumiem jābūt taisnīgiem un zināmiem iepriekš. Jebkurā gadījumā šī informācija ir jāsniedz pirms līguma noslēgšanas vai apstiprināšanas. Ja līgumus slēdz, izmantojot starpniekus, iepriekšminēto informāciju arī sniedz pirms līguma noslēgšanas;

- b) saņem atbilstīgu paziņojumu par jebkuru nodomu grozīt līguma nosacījumus un ir informēti par savām tiesībām uzteikt līgumu pēc paziņojuma saņemšanas. Pakalpojumu sniedzēji tieši informē savus abonētus par maksas palielināšanu un dara to savlaicīgi – ne vēlāk kā viena parastā rēķina apmaksas termiņa laikā pēc palielinājuma stāšanās spēkā. Dalībvalstis nodrošina to, ka patērētāji var brīvi uzteikt līgumu, ja viņi nepieņem jaunus nosacījumus, kurus tiem ir paziņojis gāzes pakalpojumu sniedzējs;
- c) saņem pārredzamu informāciju par piemērojamajām cenām un tarifiem un par standarta noteikumiem un nosacījumiem attiecībā uz pieeju gāzes pakalpojumiem un to izmantošanu;
- d) tiem piedāvā plašu norēķināšanā metožu klāstu. Visām noteikumu un nosacījumu atšķirībām ir jāatspoguļo tas, kādas ir dažādu norēķinu sistēmu izmaksas piegādātājam. Vispārīgie noteikumi un nosacījumi ir taisnīgi un pārredzami. Tos sniedz skaidrā un saprotamā valodā. Patērētājus aizsargā no negodīgām vai maldinošām pārdošanas metodēm;
- e) tiem nav jāmaksā par piegādātāja maiņu;
- f) tie gūst labumu no pārredzamām, vienkāršām un nedārgām procedūrām, ko izmanto sūdzību izskatīšanā. Šādas procedūras ļauj taisnīgi un ātri izšķirt strīdus, nodrošinot atlīdzības un/vai kompensācijas sistēmu, ja tāda ir pamatota. Ja iespējams, jāievēro Komisijas lēmumā 98/257/EK ⁽³⁾ izklāstītie principi;
- g) tie, kas ir pieslēgti gāzes sistēmai, ir informēti par viņu tiesībām saņemt noteiktas kvalitātes dabasgāzi par pieņemamām cenām saskaņā ar attiecīgās valsts piemērojamajiem tiesību aktiem.

⁽¹⁾ OV L 144, 4.6.1997., 19. lpp.

⁽²⁾ OV L 95, 21.4.1993., 29. lpp.

⁽³⁾ OV L 115, 17.4.1998., 31. lpp.

B PIELIKUMS

Korelācijas tabula

Direktīvā 98/30/EK	Šajā direktīvā
1. pants	1. pants Piemērošanas joma
2. pants	2. pants Definīcijas
3. pants	3. pants Sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības un patērētāju aizsardzība
4. pants	4. pants Atļaujas izsniegšanas kārtība
–	5. pants Piegāžu drošības kontrole
5. pants	6. pants Tehniskie noteikumi
6. pants	7. pants Pārvaldes sistēmu operatoru (PSO) izraudzīšana
7. pants	8. pants PSO uzdevumi
–	9. pants PSO nošķiršana
8. pants	10. pants Konfidencialitāte attiecībā uz PSO
9. panta 1. punkts	11. pants Sadales sistēmu operatoru (SSO) izraudzīšana
10. pants	12. pants SSO uzdevumi
–	13. pants SSO nošķiršana
11. pants	14. pants Konfidencialitāte attiecībā uz SSO
–	15. pants Apvienotais operators
12. pants	16. pants Tiesības uz pieeju grāmatvedībai
13. pants	17. pants Atsevišķa uzskaitē
14. līdz 16. pants	18. pants Trešo personu pieeja
–	19. pants Pieeja uzglabāšanai
23. pants	20. pants Pieeja gāzes piegādes tīkliem
17. pants	21. pants Pieejas atteikšana
–	22. pants Jauna infrastruktūra
18. un 19. pants	23. pants Tirgus atvērtība un savstarpīgums
20. pants	24. pants Tiešās līnijas
21. panta 2. līdz 3. punkts un 22. pants	25. pants Pārvaldes iestādes
24. pants	26. pants Drošības pasākumi
25. pants	27. pants Atkāpes attiecībā uz <i>take-or-pay</i> saistībām
26. pants	28. pants Jaunais un izolētais tirgus
–	29. pants Pārskatīšanas procedūra
–	30. pants Komiteja

Direktīvā 98/30/EK	Šajā direktīvā
27. un 28. pants	31. pants Ziņojumu sagatavošana
–	32. pants Atcelšana
29. pants	33. pants Īstenošana
30. pants	34. pants Stāšanās spēkā
31. pants	35. pants Adresāti
	A pielikums Patērētāju aizsardzības pasākumi